

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16., I. Telefon: 11—09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29—23. Csekkszám: 72056

ALAPÍTOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTOVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 4.30 P.
negyedévre 12.40, félévre 24.80, 1 évre 49.60 P.

A SZOVJET TÉLI OFFENZÍVÁJÁNAK EREJE ÓRÁRÓL-ÓRÁRA FOKOZÓDIK

Kirovográdtól délnyugatra hatalmas páncélosesata tombol

VITEBSZKNÉL TETŐFOKÁHOZ KÖZELEDIK AZ ÁDÁZ VIASKODÁS

Brémát, Majna-Frankfurtot és Mannheimot légitámadás érte

GÖBBELS:

ILYEN DRÁMAI TÖRTÉNELMI IDŐKBEN MINDEN LEHETSÉGES

Berlinből jelenti a DNB: Göbbels dr. birodalmi miniszter a „Reich” című hetilap legutóbbi számában megjelent cikkének „A háború inponderabilitái” címet adta. Megállapítja cikkében, hogy az emberiség történetének mostani mindent leghengerlő eseményei és fejleményei a föld öszképének teljes megváltozását vonják maguk után. Ez az időszak már az első világháborúval megkezdődött, vége pedig egyelőre nem látható be. A régi polgári világ 1914. augusztus elsejével véget ért. Trónok, oltárok omlottak le s az emberiség együttélésének szilárd értékei megintogtak.

Ez a háború bizonyítja annak, hogy ilyen drámai történelmi időkben minden lehetséges.

A háború a lemerhetetlen súlytalanságok régiójába csuszott át. Már csak részben folyik le a törvények szerint, amelyeket az emberek szabtak meg számára, másrészt már a maga törvényeit követi, ezt pedig semmi esetre sem a naponkénti feltételek, hanem a mélyebb történelmi szükségszerűségek határozzák meg.

A gond és a fájdalom, amelyet nekünk

a háború okozott, hozzátartozik és elkerülhetetlen, de nem ez a döntő benne. Szilárdan és rendületlenül hiszünk benne, hogy a történelem nagy évszázadokra számított feladatot bízott ránk, amelynek teljesítésénél Isten kezében vagyunk. Nagyon jól tudjuk, hogy ezt a feladatot nem kaptuk volna, ha nem lenne erőnk annak megoldására.

Vakmerőség volna — folytatja cikkében a miniszter — a háború mostani állapotában jóslgatni, hogy annak mikor lesz vége. Pillanatnyilag a legizgalmasabb szakaszban mozog és minden nap új, meglepő mozzanatokhoz. Hogy fejlődésének egyes szakasza hosszabb, vagy rövidebb időt vesz-e igénybe, senki sem tudja.

Valóságos képtelenség volna feltételezni, hogy a bolsevizmus a háború végével átvonná az uralmat szárazföldünk felett, mert ezzel a történelem elvesztené értelmét, Európa pedig joggal vetné fel magának a kérdést: miért volt szükség erre a kerülőre, hiszen ezt az eredményt 1918-ban olcsóbban lehetett volna elérni.

Az ellenséges táborban csalódást kelt,

hogy Németországban sehol a legcsekélyebb jele sem mutatkozik annak, hogy a német nemzet valamikor egy örökzöld pillanatában elgyengülhetne. Ha az ellenség már megtette a kísérletet ebben az irányban, ez a jövőben sem következne be soha.

Németországban senki sem játszik annak még csak a gondolatával sem, hogy a háborút idő előtt befejezéshez juttassa,

mert ez csak a legnagyobb nemzeti szerencsétlenségnek volna tekinthető. Ebben a tekintetben a német nép az elmúlt év folyamán többször teljesített, mint amennyit az év elején egyáltalán remélni mertünk.

A Birodalom a mi szentségünk. Mindnyájan eltökéltük, hogy szükség esetén fogunkkal és körmünkkel is megvédjük. Az ellenség csodálkozni fog, ha valamelyik napon megkezdődik a nagy rohamot. A német nép sohasem volt olyan egységes abban az eltökéltségben, hogy ezt a háborút a végső győzelemig végigharcolja, mint ma.

Az ellenségnek saját magának és köz-

vetlenül kell megjelennie a csatateret, hogy megkísérelje a döntés kikényszerítését. Hogy ez mit jelent, azt az angolok és az amerikaiak éppoly jól tudják, mint mi. Másképp miért haboztak volna oly soká, hogy megkockáztassák ezt a kényes vállalkozást?

Nemcsak a Birodalom, Anglia is léteért küzd ennek során, csak hogy mi németek világosabban felismerjük, mint az angolok és ez már jórészt ki is teszi a győzelemnek.

Itt van a háború sarkpontja: a háború inponderabilitái ezzel közvetlenül érvényesülnek.

A miniszter ezután cikkének befejező részében utalt arra, hogy a karácsonyt ezidén szerény keretek között ünnepli meg a német nép és sok minden odavetszett, ami ezt az ünnepet megszépíti, a gyermekek boldogsága az anyák szívében és a városok és a falvak békéje. De annál szilárdabbá vált a németek elhatározása, hogy mindezt visszaszerzi és még sokmindent hozzá, ami egy nemzeti életet széppé és olyanná teszi, hogy érdemes élni.

Német hadijelentés a keleti front óriási anyagesatáiról

Berlinből jelenti az MTI: A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli:

A nikopoli hídfőnél, Dnyepropetrovsktól délnyugatra kétnapos kemény harcokban meggyújtottuk a Szovjet valamennyi áttörési kísérletét.

Az ellenség ismét nagy ember- és anyagvesztéseket szenvedett.

Kirovográdtól délnyugatra a bolsevisták nagy erővel indított támadásait súlyos változó harcokban felfogtuk és az ellenség áttört harcoscsoportjait szétvertük, vagy megsemmisítettük. Kirovográdtól északra és Cserkasztól délre a szovjet helyi előretörések eredménytelenek maradtak. Ellentámadásunk tért nyert.

Korostennél és a Berezina mentén csapataink — noha az ellenség szívós ellenállást fejtett ki — továbbra is előretörték.

Pusztán Korosten térségében 43 szovjet páncélost és 42 löveget semmisítettünk meg.

Vitebszk harci térségében a Szovjet fokozta nyomását. A súlyos elhárító harcok éjjel-nappal fokozódó hevességgel tartottak.

Szétlőttünk 80 páncélost és 39 löveget. Neveltől északra a Szovjet eredménytelen támadást intézett.

A legutóbbi két napon a keleti arcvonalon összesen 412 szovjet páncélost lőttünk szét.

A délolaszországi arcvonal nyugati szakaszán több ellenséges rohamcsapatot visszavertünk.

Közvetlenül az adriai part mellett hétfő óta erős angol támadások vannak folyamatban. A támadások az ellenség nagy vesztesége mellett állásaink előtt összeomlottak.

A földközti tengeri térségben hétfőn légiharcokban és a légvédelmi tűzsergéssel lelőttünk 18 ellenséges repülőgépet, köztük 8 négymotoros bombázót. Ez eredményből kivettük részüket a könnyű német tengerészeti egységek és a tengerészet légvédelme. Egy német repülőgép elvesztett.

Ellenséges bombázókötélékkel nappal ismét súlyos terrortámadást intéztek Bréma város lakónegyedei ellen.

Súlyos légiharcokban és a légvédelmi tűzsergéssel legalább 40 ellenséges repülőgép lelőttünk.

Hétfőn az esti órákban erős brit repü-

lőkötélékek megtámadták a Rajna-Majna vidékét. A repesz- és gyújtóbombák ledobása következtében súlyos kár támadt a lakónegyedekben, főleg Majna-Frankfurtban és Mannheimban. A légvédelmi erők 49 négymotoros bombázót lőttek le. További négy ellenséges repülőgép a megszállt nyugati terület felett veszett el.

Brémában és Majna-Frankfurtban súlyos rombolásokat okoztak az angolszász bombák

Berlinből jelenti az MTI: Mint a Német Távirati Iroda értesül, ellenséges bombázókötélék 20-án légitámadást intéztek Bréma, továbbá Majna-Frankfurt, Offenbach, Mannheim és más helységek ellen. Közülük a Rajna-Majna vidék több községe ellen. A légitámadással sújtott területek lakossága veszteségeket szenvedett. A támadás különösen Bréma lakónegyedeiben és Majna-Frankfurt óvárosában volt nagyon súlyos. A légvédelmi erők visszauté-

Eszerint december 20-án és a december 21-re virradó éjszaka eddig még nem teljes jelentések szerint 98 ellenséges repülőgépet lőttünk le, köztük legalább 89 négymotoros bombázót.

Német harcirepülőgépek a december 21-re virradó éjszaka a Themze torkolatvidékén levő célpontokat bombázták.

se során, valamint az ellenséges gépeknek a megszállt nyugati terület fölé történt berepülésekor az eddigi, még nem teljes jelentések szerint több mint száz brit-északamerikai repülőgép veszett el.

Az angol-amerikai bombavetők hétfőn a déli órákban támadást intéztek egy görögországi légikikötő ellen. A többmotoros támadó gépek közül négyet sikerült lelőni. A többi a német vadászok üldék el. Német részről nem volt veszteség. A lé-

glikikötő berendezéseit nem érte találat.

Északamerikai és brit bombázók az elmúlt 24 órában a Birodalom területére ellen intézett támadásaiknál a legsúlyosabb veszteségeket szenvedték. Az eddig beérkezett, de még nem teljes jelentések szerint a német

légvédelem 101 repülőgépet semmisített meg, köztük 91 négymotoros bombázót. Ezzel az angol légihaderő és az Angliában állomásozó észak-amerikai légierő legalább 900 repülőt veszített. Ezek a veszteségek előreláthatóan még növekednek.

Eden: A világot úgy szervezzük meg, hogy mindenki számára legyen munka

Lisszabonból jelenti az MTI: Eden brit külügyminiszter és Winant, az Egyesült Államok londoni nagykövete részt vett a nemzetközi munkahivatal Londonban tartott záróértekezletén. Eden beszédében emlékeztetett arra, hogy az alsóházban körülbelül egy évvel ezelőtt kijelentette, szeretné, ha a nemzetközi munkahivatal megvalósítaná az Atlantic

Charta 5-ik pontját, amely a munkafeltételek megjavítására vonatkozik gazdasági és szociális biztonságra nézve. Azt hiszem — mondotta —, ebben a néhány szóban benne van az egyesült nemzetek egész szociális célkitűzése. Feladatunk az, hogy megteremtjük az egyetértést lakosságunk, népeink jólétének biztosítására. Anélkül, hogy megvárnánk a

A Bud. Tud. jelentése a téli csata megindulásáról

Berlinből jelenti a Budapesti Tudósító: Berlinbe érkező hírek arra engednek következtetni, hogy a Szovjet megkezdte téli hadjáratát. A hideg a keleti arcvonalon olyannyira erősödött, hogy a talaj mélyen átfagyott és most nem süpped be a járművek alatt. Ily módon az uttalanság időszakát véget ért, mert a páncélosok korlátlanul alkalmazhatók. Erre mutat a páncélosok pusztulásának emelkedő számára utaló sok jelentés. Ugy látszik, a Szovjet igyekszik kihasználni a kedvező harkéri feltételeket, amit mutat az is, hogy támadásait nagy lendülettel két új szakaszra terjesztette ki, mégpedig Dnyepetrovsktól délkeletre és Vityebszktől keletre. Mindazonáltal tévedés volna azt hinni, hogy ezek

az új nagy csaták — mint ezeket a harcokat berlini német katonai körök jellemzik — általában nyugodt arcvonalon indultak volna meg. Julius 5. óta ugyanis szüntelenül folyik a harc, minden erő megfeszítésével.

A chersoni hídfő kiürítését azzal okolják meg, hogy a Dnyeper küszöbön álló bejáratát a páncélosok adták az ellenségnek arra, hogy a hídfő ívét megkerülje. A hídfő tulajdonképpen azt a célt szolgálta volna, hogy adott esetben előnyomulással helyreállítsák a Krim-félszigettel a szárazföldi összeköttetést.

Egyébiránt a szovjet csapatok vasárnap nagyobb támadást kezdtek a nikopoli hídfő ellen is, valamint a Dnyepetrovsktól délkeletre lévő német állások ellen. Ezeknek az

állásoknak a helyzetéről a német jelentések még keveset közölnek, csupán arra mutatnak rá, hogy heves harcok folynak, valamint, hogy az ellenség erős csapatokat vetett a küzdelembe. Az ettől északra lévő Kirovograd és Vitebszk ellen indult orosz vállalkozást nagy támadásnak jellemzik, minthogy itt az oroszok sok erős köteléket helyeztek készenlétbe. Német részről azzal számolnak, hogy az elkövetkező napokban ezek a támadások még fokozódnak.

A német csapatoknak eddig sikerült a szovjet áttörési kísérleteket megfűszerezni és a tetőre helyeket elreteszezni. A helyzet ezen a szakaszon egyidő óta tisztázatlan.

Egyesült Államok katonai bizottságának tagjaival folytatott megbeszélései során, hogy az új bolíviai kormány külpolitikája változatlan maradjon.

La Pazból a bolíviai eseményekkel kapcsolatban még azt jelentik, hogy a megdöntött Penaranda-rendszer sok politikusa a külföldi diplomáciai képviselők épületeiben keresett menedéket. Mint hírlík, ezek között van Carlos Calinas Anay eddigi bolíviai külügyminiszter is, aki csak szeptemberben vette át hivatalát.

Kivégzések Zágrábban

Zágrábból jelenti az MTI: December 18-áról 19-re virradóan Zágráb környékén egy községben a partizánok felrobbantották a katonai lőszerraktárt. A légnyomás a zágrábiakat is felriasztotta álmukból. Mivel a partizánselekmények igen elszaporodtak a főváros környékén, megtorlasképpen 16 kommunistát és partizánt, bűncselekmények miatt őrizetbe vett embert, felakasztottak. A kivégzettek között van egy orvos, két újságíró, egy nyugdíjas őrnagy, három tanár, egy mérnök, egy tisztviselő, két cipész, két kormármáros, egy szabó, egy kereskedősegéd és egy földműves.

Toulouseban agyonlőtték Sorel abbét

Vichyből jelenti a DNB: Sorel abbé nemzeti tanácsost Toulouseban, amikor az érseki palotából hazafelé igyekezett, ismeretlen tettes agyonlőtte. Négy fejlövés érte és holtan roskadt össze. A tettes kérekláron elmenekült.

A pápa a légiháború korlátozásán fáradozik

Zürichből jelenti az MTI: A Svájci Távirati Irodának jelentik Vatikánvárosból: Az Informazione Vaticano jelenti, hogy a pápa az elmúlt hónapokban is minden eszközzel megkísérelte, hogy a hadviselő felektől a háború kihatásának enyhítését kieszközölje. Tevékenységét főleg a légitbombázások korlátozására vonatkozott. A pápa nem adta fel reményét és a hívőket ismételt figyelemztette, egyesítsék imájukat a római kuria imáival, hogy a háború következményeinek enyhítésére végzett fáradozások ne legyenek hiábavalók.

Massigly Washingtonba utazott

Algirból jelenti a Bud. Tud.: Massigly, a nemzeti bizottság külügyi biztosa fontos küldetésben Washingtonba utazott. Más jelentés szerint a bizottság határozata alapján Algirban letartóztatták Oisson volt minisztert.

Politikai gyilkosság Vicenzában

Rómából jelenti az MTI: Mint a római rádió jelenti, az északolaszországi Vicenza városban az utcán ismeretlenek lelőtték Pavin fasiszta tisztviselőt. Szigorú rendszabályokat fogantatosítottak. Este 8 órától reggel 6 óráig polgári lakos nem léphet ki az utcára.

Tokaji, gyöngyösi és bácsalmási borok

nagyban és kicsinyben:

BOR- és SZESZESITALOK KERESKEDELMÉ R. T.-nál

Kolozsvár, Horváth-út 2.

Telefonszám: 43-06.

Gadow ellentengernagy szerint nem lehet elvitatni, hogy a tengeralattjáróháborúban fordulat állt be

Berlinből jelenti a DNB: A Deutsche Allgemeine Zeitung keddi számában „A tengeri háború arculata” cím alatt tengerészeti szakértőnek, Gadow ellentengernagynak cikkét közli. Gadow megállapítja, hogy Németország hadműveletileg a tengeri összecsapások elleni harcra fekteti a főszűlt és ezt a harci módszert technikailag éppúgy, mint taktikailag a Atlanti-csata eredményeivé fejlesztette ki.

Az ellenség tengeri elhárítása mindig csak a német intézkedések mögött bálag.

Igy azután az ellenfél 34 millió tonna hajóterét súlyos veszteségként könyvelheti el. Ez a veszteség pedig a lázas hajóépítés mellett is kihatott ellátási helyzetére és utánpótlási lehetőségeire.

Gadow ellentengernagy kiemeli, hogy a háború e területén beállt fordulatot nem lehet elvitatni.

A tengeralattjárók elleni elhárítás állandóan különféle átalakításokat szükségelt. Ezek folynak is. Ezzel együtt azonban az általános kép is megváltozott, mert az ellenség tengeri összecsapásait védelmezéséből most támadásba ment át.

Német részről viszont most védekeznek, anélkül azonban, hogy megszüntetnék a támadó tevékenységet.

A légierő a tengeri háború terén a taktikai és operatív szárazföldi háborúval egyenértékű jelentékeny haladást ért el. Ismeretes az a tény, hogy az angolok és amerikaiak nagymennyiségű repülőgéphordozó hajó építésére tértek át. Azonban a repülőgéphordozó hajóállományt nézve, amellyel Anglia és az Egyesült Államok a háborúba lépett, meg lehet állapítani, hogy ezeket a tengeri járműve-

ket jelentéktelen maradványaitól eltekintve, megsemmisítették.

Az ellenséges utánpótlási igényeket véve figyelembe, minden újabb veszteség egyre nagyobb jelentőségű.

Itt tapasztalható, hogy a tengeri háború olyan nehézségeket állít, amelyeket előreláthatóan nem tud áthidalni.

Az ellenség legnagyobb csalódása és megpróbáltatása éppen az, hogy a tengerzár sikerébe vetett reménye Európában és Kelet-Ázsiában ugyiszóval kezdettől fogva kudarcot vallott.

Mint Londonból jelentik, a londoni sajtó újból megállapítja, hogy a tengeralattjáróháború még mindig akut fenyegetést jelent a szövetségesekre nézve. Az Evening Standard azt írja, hogy

Forradalmi kormány alakult Bolíviában

Amsterdamból jelenti a DNB: La Pazból származó brit jelentés szerint az új bolíviai forradalmi kormány megalakult.

Washingtonban közölték, hogy a bolíviai forradalmi mozgalom vezetője erősen nemzeti irányú. A Fehér Ház titkára arra a kérdésre, hogy fasiszták ragadták-e magukhoz a hatalmat, kijelentette, hogy erről semmitsem tud.

Az angol hírlap La Pazból nyert értesülése szerint, Penaranga elmozdított bolíviai elnököt a chilei Arica-ba szállították. A forradalmiak jelentése szerint a hétfői harcokban mindössze tíz ember sebesült meg.

a tengerek uralmáért vívott szívós harc a szövetséges tengerészek teljes ügyességét és egész bátorságát igénybeveszi. A német tengeralattjáró hajóhad még egyáltalán nincs megtörve.

A Times is megállapítja, hogy a szövetségesek nem urai a tengeralattjáróveszélynek. A német tengeralattjárókat támadó szövetséges repülőgépeknek nem könnyű a dolguk. Csak nemrégiben is sok szövetséges repülőgép pusztult el, amikor a német tengeralattjárók egy szövetséges hajókaraván ellen intéztek támadást. Még csak fogalmunk sem lehet arról — fejezi be cikkét a lap —, hogy mit kell végigélniük a szövetséges hajók legénységének a német tengeralattjárók támadása idején.

Nem változik Bolívia külpolitikája

José, Tamayo, az új bolíviai külügyminiszter La Pazból érkező híradás szerint kijelentette, hogy Bolívia külpolitikája a forradalom következtében semmiféle változást nem szenvedett. Millandese őrnagy, az új államelnök is hangsúlyozta az

Fényképezőgépek,

villamos-motorok, melegítő, orvosi berendezések, fogászati gépek szakszerű átdolgozását és javítását vállalom

MEDVÉSSY, Jókai-utca 9.

Karácsonyi

nagy almavásár:

arra és minőségre almat legegnyősebben a

Graniter Kft. cégnél

vásárolhat

Kemény Gábor-utca 10. Telefon 20-53.

Jonáthán, batul, londonpepi, aranypármen, gyöngyrenett, spiccrenelt, csikósrenett, canadai renet, törökbalint, húsvéti rózmárin, sikolai, prima vegyes fajalmák nagy raktára.

Hét tárca költségvetését tárgyalta le kedden a felsőház

Szász Lajos miniszter a közellátási helyzet javulásáról beszélt

BUDAPEST, december 22. A felsőház kedden folytatta a jövőévi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. Perényi Zsigmond báró elnök tíz óra után nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy a felsőház pénzügyi és közjogi bizottsága tegnap módosításokkal elfogadta a kormányának adott gazdasági felhatalmazás további meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet a mai ülés napirendjére kitzúnek.

Ruprecht Antal a közellátási tárcaánál felszólalva, kérte, hogy Sopron vármegye és város kataszteri tiszta jövedelmének kérdéséről a közellátási beszolgáltatások szempontjából korrigálják, mert a jelenlegi miatt hátrányos helyzetben vannak.

Szász Lajos közellátásiügyi miniszter szólalt fel ezután és hangoztatta, hogy a gazdasági élet egységes egész, annak

egyes részeit egymástól elválasztani, függetleníteni, külön megoldani nem lehet. A gazdasági élet bármely részében jelentkező nehézségeket az egész gazdasági élet megérzi, megsínyli. Így van az a közellátás kérdéseivel is. Az egész közellátásnak alapja a termelés, viszont a termelés alapja feltétlenül a közellátás, hogy a gazdasági élet átmenetének sima lehetőségét biztosítsuk és valamit átvi-gyünk a gyengébb természetű időkre. Csak így tudjuk biztosítani a legelmebb szükségletek rendszeres, folyamatos kielégítését.

A vita során felmerült konkrét eseteket ismeri és keresi a megoldást. Ma ott tartunk — mondotta —, hogy mezőgazdasági tartalékok gyűjtéséről beszélünk, hogy a gazdasági élet átmenetének sima lehetőségét biztosítsuk és valamit átvi-gyünk a gyengébb természetű időkre. Csak így tudjuk biztosítani a legelmebb szükségletek rendszeres, folyamatos kielégítését.

sodásában található. Sajnálatos tünetnek tartja, hogy a tanuló sok minden mással foglalkozik tanulmányain kívül. Rátért ezután a nevelés és a tanítás egymásrautaltságára és helytelenítette azt az álláspontot, amely a ma ifjúságát csak nevelni akarja. A jellemnek szilárd nevelési alapra, tudásra kell felépülnie. A tanári kar helyzetének javítását a pótlékok rendszerének visszaállításában látja. Megemlékezett végül a csonkaegyetemek teljesséttételéről, majd a költségvetést elfogadta.

Ezután Szabó-Szabovjevis Dusan a ta-

reműveget
Weber
foto
Optikó-nál
telefon: 36-63.
KOLÓZSVÁR
UNIO u. 8.

nitóhiány kiküszöbölését és a tanításág anyagi helyzetének javítását kérte. Ajánlotta a beiratkozási pótlék bevezetését. A költségvetést elfogadta.

Vekerle Sándor alelnök röviddel 2 óra után a vitát félbeszakította és annak folytatását 22-re, szerdára tűzte ki.

A búzakötvények kibocsátását országszerte nagy érdeklődéssel fogadta a közvélemény

A magyar pénzügyi piacon megkezdődött a búzakötvények jegyzése. Nemzetgazdasági és pénzügyi szempontból egyaránt fontos eseményt jelent az új magyar értékpapír kibocsátása, amely nemcsak biztos és gyümölcsöző tőkebefektetés, hanem az üzleti életben a készpénzbiztosíték erejével bír. A kötvényeket ugyanis nemcsak a tőzsdén jegyzik, hanem üzleti biztosítésként és bántipénzül is elfogadják. A kötvények értékét nagy állapították meg, hogy már eleve biztosítsák az árhullámzásokkal szemben. A búzakötvény értéke ugyanis a búzáé mai, vagyis a kötvény kibocsátásánál alapul vett mázsánkénti negyven pengő áránál alább nem eshetik. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a legnagyobb névértékű kötvény, amely száz mázsa, illetőleg egy vagon búzára szól, akkor is változatlanul negyven pengőt fog érni, ha a buza esetleges ára nem negyven, hanem harminc pengő lenne. Azok tehát, akik búzakötvényt vásárolnak, a legkedvezőbb feltételek mellett biztosítják pénzüket, mert a kötvények hozadéka akkor is változatlan marad, ha a buza ára közben alacsonyabb lenne. A kötvények címleteit úgy állapították meg, hogy a kispolgárnak és a nagytőkének egyformán lehetővé tegyék a kötvényvásárlást. Ugy a kétszázpengős, mint a negyvenpengős tőke gyümölcsözhetően elhelyezhető a búzakötvényvásárlással. Az egész ország közvéleménye nagy érdeklődéssel fogadta a búzakötvények kibocsátását és nemcsak pénzügyi körökben, hanem a kispolgárok nagy tömegeiben is a legmegfelelőbb befektetésnek tartják a kötvényvásárlást.

Végh József:

Amiről érdemes írni...

Társadalmi kötelezettségek

Sok szó esik mostanában a társadalmi kötelezettségekről. Elsősorban a középosztályt foglalkoztatja ez a kérdés, mert a társadalmi áldozatállásból az országunkat ez a réteg veszi ki. A köztisztviselők, a fixfizetéses magántisztviselők, a lelkészek, tanárok és tanítók rendje, akik az ügyvédekhez és orvosokhoz is sokkal hátrányosabb helyzetben vannak, mert szükséges volt jövedelemből kell leg-szükségesebb életségüküket fedezniük. Nem is beszélünk a „kedvezményezettekéről”, a különböző jogutódlányok szerencsés tulajdonosairól, az új virulistákról, akik egyik napról a másikra hatalmas jövedelmekhez jutottak és sokkal jobban panaszkoznak, ha társadalmi kötelezettségeiknek kell eleget tenniük, mint azok, akiknek a legkisebb pénz-áldozat is azt jelenti, hogy meg kell vonni valamit maguktól, vagy a háztartásuktól a nemzetközösség érdekében.

Erdélyi magyar középosztályunk dicséretére legyen mondva, nálunk sohasem volt híba az áldozatállásban. A fixfizetéses magántisztviselő éppen úgy áldozott, mint a közhivatalnok, a lelkész, a tanár és a tanító, akik a felszabadulás után is megmaradtak a magyar élet végvári harcosainak. Sajnos, az a helyzet, hogy nagyon sok a közérdekű társadalmi célkitűzés és nagyon szerények a középosztály anyagi lehetőségei. A mulikoriban egy társaságban kiszámítottuk, hogy egy havi nyolcszázpengős fizetésű, tekintélyes köztisztviselő, akinek háromtagu családja van, különböző egyesületi tagdíjak és jótékony célú intézmények támogatása címén minden hónapban közel száz pengőt áldoz közösségi célokra. Megtörtént már, hogy papírt és ceruzát vett elő, mert megpróbálta ezeknek a kiadásoknak egy részét lefaragni. Végül rájött arra, hogy hiába szeretne ezen a címen takarékoskodni, nem tud számot vetni a lelkiismeretével. Ugy érezte, hogy mindazok a kötelezettségek, amelyeket önként vállalt, egyformán fontosak nemzeti szempontból. Így tehát bármennyire is nehezebb is esik, továbbra is eleget tesz az eddigi kötelezettségeinek.

Középosztályunk anyagi helyzetével azonban társadalmi intézményeinknek is számot kell vetni. Készséggel elismerjük, hogy a háborús nehézségek a különböző intézmények fenntartását egyre nehezebbé teszik. De azzal is tisztában kell lenni, hogy középosztályunk nem vállalhat újabb áldozatokat és minden pengős kiadási többlet jelentős tételt jelent a fixfizetésesek osztályánál. Ezért fogadtuk vissza érzéseikkel, amikor arról értesültünk,

hogy egyik legrégibb társadalmi intézményünk, a Nemzeti Kaszinó legutóbbi közgyűlésén 150 szavazattal jelezte a tagdíjakat. A kaszinó tagjainak legjelentősebb része a fixfizetésesek osztályából került ki, akik készséggel támogatják a széleskörű magyar intézményt, de nemcsak kaszinó tagdíjat kell fizetni, hanem ezenkívül is számos magyar intézmény támogatásához is hozzájárulnak. A kaszinótagdíj felemelése csak egy kiragadott példa a sok társadalmi kötelezettség közül. Az eddigieknek is nehezen tud eleget tenni középosztályunk, nem csoda, ha képtelen újabb terheket vállalni. Az lenne a helyes, ha a társadalmi kötelezettségekből mindenki jövedelme arányában venne ki a részét. A különböző intézmények is könnyebben megtalálnák a számításukat, ha általános tagdíjemelés helyett megajánlásokat jogadnának el és a középosztályt mentesítenék az újabb áldozatállástól.

Nem lesz B. U. É. K.

Az elmúlt évben az illetékes kormánytényezők kezdeményezésére a posta vezérigazgatósága nagyon egyszerű és helyénvaló kérrésszel fordult a közönséghez. Felhívta a magyar társadalmat arra, hogy mellőzze a szokásos karácsonyi s újévi üdvözlőleveleket, amelyek csak megnehezítik a posta amúgyis rendkívül túlterhelt munkáját és nem illenek a háborús idők szelleméhez. A felhívásnak meg is volt a kívánt hatása. Elmaradtak az újévi üdvözlőlevelek, amelyek amúgyis idejét mult divat kései maradványait, hiszen azok, akik közel állanak egymáshoz a rokonság, a barátság, vagy a szeretet révén, ugys tudják, hogy akkor is melegséggel telik meg szívükné, amikor rájuk gondolunk, ha ezt nem hozzáuk kedvezményes postatárával felbélyegzett borítékban továbbított, négy betűvel ellátott névjeggyel a tudomásukra. Ebben az évben a posta nem fordult külön felhívással a közönséghez. Az illetékesek bizonyosan azt hitték, hogy nincs szükség a figyelmeztetés megismétlésére. Mi azonban mégis helyesnek tartjuk, hogy a nyomtatott betű erejével újra emlékeztetbe idézzük: mellőzni kell a mai időkben az üres formásgokat. Ne árasztuk el tehát ismerőseinket az újévi üdvözlőlevelek garmadájjával és magunk se sértődünk meg, ha az ujesztendő küszöbén nálunk sem jelentkezik a postás a B. U. É. K. felirású névjegyekkel. Kívánunk egymásnak lélekben boldog új esztendőt, mert ezzel bizonyítjuk be a legmélőbban, hogy átérzük a sorsdöntő idők felelősségét.

A háborús viszonyok folytán választékom csökkent ugyan, de szolgálatkészségem nem! **Karácsonyi és újévi szükségletét fedezze HERCZEG JÓZSEF** csemege, konzerv, cukorka és italkülönlegességek szaküzletében Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 6. szám.

Változtatni kell a rekvirálási rendszeren

A marharekvirálásokkal kapcsolatos panaszokat is ismeri és keresi a megoldást. Változtatni is a rekvirálási rendszeren, de az még mindig nem felel meg az igazságosság, a méltányosság és a közellátás követelményeinek. Ezt a kérdést egyenletesen végrehajtani a tapasztalatok szerint nem lehet és a gazdaságérdekeltségekkel keresi a megoldást. Annál azonban mondhat, hogy a jelenlegi rendszer jobb, mint az azelőtti volt.

A legfőbb panasz a mezőgazdaságnak ipari cikkekkel való ellátására vonatkozik. A miniszter a leghatározottabban kijelentette, hogy nem lehet a mezőgazdaságtól a termelés fenntartását, sőt fokozását és a beszolgáltatások teljesítését kívánni, ha nem adjuk meg és nem biztosítjuk a termelés előfeltételét a lehetőségekhez képest. Akciók vannak folyamatban a mezőgazdasági cselések és munkások ruhaellátását illetően. Az igazságot nem az egyenlő, hanem az arányos ellátásban látja, mert különbséget kell tenni különböző társadalmi rétegek között. Háttérbe kénytelenek szorítani azokat a rétegeket, amelyek el vannak látva, főként ruházati cikkekkel, mert régebbi módjukban állott beszerezni.

Ez a három dolog, amire a legnagyobb súlyt helyezi: a hadiüzemi munkásság, amely helyhez kötött végzi munkáját, a mezőgazdasági munkásság, amelynek nagy jelentősége van és a kistisztviselő-reteg, amely a maga szerény kis javadalmazása mellett a köz szempontjából rendkívül fontos munkát végez. Ennek a három rétegnek a szükségletét ki kell elégíteni.

A miniszter a továbbiakban kijelentette, hogy ismeri a mezőgazdaság vasellátásának nehézségeit. Gondoskodni kíván arról, hogy a rendelkezésre álló vaskészletekből nagyobb mennyiség álljon első-sorban a mindennapi használatra szolgáló szerszámok készítésében a mezőgazdaság rendelkezésére.

Meg van győződve arról, — fejezte be beszédét —, hogy ha azon az uton haladunk tovább, amelynél megynék, ha nem is oldjuk meg tökéletesen a kérdéseket, mégis csak biztosítani tudjuk mind a mezőgazdasági, mind az ipari termelés lehetőségét és ezzel adva van a közellátási rendszer továbbvitelének és továbbfejlesztésének kérdése is. Ebben az értelemben kéri költségvetésének elfogadását.

Lakásépítés, házbér, házadómentesség

A miniszter szavait helyesléssel fogadták. Báró Perényi Zsigmond elnöklésével ezután folytatták a címenkénti felolvasást és a tárca nélküli miniszter, valamint a nemzetvédelmi propagandaminiszter költségvetéséhez hozzászólás nem hangzott el. A belügyi tárcahoz egyedül Szabó-Szabovjevis Dusan szólott hozzá. A tárca tételei közül csak a szociális ellátáshoz kívánt néhány szót fűzni. Elismeréssel adózott az ONCSA tevékenységének, amely valóban szociális intézkedéseket valósít meg és ezáltal a belső front megerősítését szolgálja. Szóvaltette továbbá a lakáshányt, amelyet nemzeti csapásnak mondott. Felszólalása végén néhány pozitív kérést terjesztett a belügyi miniszter elé. Kérte többek között, mozdítsák elő minden eszközzel a házak tatarozását, bocsássanak maximális áron rendelkezésre anyagot házépítés céljaira. Lakásépítés céljából bocsássanak ki hosszabb időre, 20—30 évre szóló kölcsönöket, vezessenek be házadómentességet és engedjék meg, hogy a lakbérletek összhangba hozzák az áremelkedéssel. A költségvetést elfogadta.

A pénzügyi tárcahoz is Szabó-Szabovjevis Dusan szólott hozzá. Helyeselte, hogy minden honvédelmi kiadás fedezve van, azonban nem szabad elhanyagolni a földművelési és ipari, valamint a kulturális intézmények támogatását és a szociális feladatok elvégzését. Befelezésként konkrét délvidéki problémákat tárt fel, amelyhez a pénzügyi és a földművelésügyi kormányzat támogatását kérte.

Az iparügyi tárcahoz báró Kaas Albert távollétében senkies szólott hozzá. Hozzászólás nélkül olvasták fel a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter tárcájának címét.

A földművelésügyi tárcahoz Jókay-

Ihász Miklós szólott elsőnek hozzá. A mezőgazdasági munkások betegbiztosításának megszervezését szükségesnek tartotta. Felhívta azonban a figyelmet, hogy a járadékok kiutalása megfelelő arányban történjen. A mezőgazdaság nem bírja el az OTI által kivetett hozzájárulást. Kérte a földművelésügyi minisztert, hogy ne engedje ki hatásköréből a mezőgazdasági munkások biztosításának kérdését. Ezután a kamarák formájának kérdéért árt. Ajánlotta a vármegyei érdekeltségek meghallgatását. A költségvetést elfogadta.

A tárca következő hozzászólója Muzsik Olivér volt. A mezőgazdasági munkásság textilcikkekkel való ellátását tette szóvá. Kérte, segítsék elő, hogy az egyes gazdaságokban és körzetekben a munkások a kendertermelést házilag üzhessék. Haszon oda a földművelésügyi kormányzat, hogy az olajosmagvak helyett a vidéknek megfelelőbb magvakat termelhesse ott, ahol erre a gazdasági felügyelőségek javaslatot tesznek. A költségvetést elfogadta.

Vitéz Bittera Miklós a jövő feladatairól beszélt. A békére való átmenet mezőgazdasági téren nem lesz könnyű, s ezért erre már most fel kell készülni. Első tenivaló lesz a munkanélküliség elleni küzdelem. Olyan munkaalkatmakat kell keresni, amelyeknél nincs igen nagy szükség a yersanyagokra. Ilyenek az utmun-kálatok s a csatornaépítések. mint például a Duna—Tisza közötti csatorna megvalósítása is. A háboru után a széles néprétegek kereseti képessége csökken, ezért a mezőgazdaság első feladata lesz a továbbfejlesztéssel kapcsolatosan új munkaalkatmak megteremtése. A költségvetést elfogadta.

A tanuló tanuljon

Következett a vallás- és közoktatásiügyi minisztérium költségvetése. Pröhle Károly hangoztatta, hogy a mai időkben meg kell szüntetni a széthúzásnak és a pártoskodásnak. A nemzetnevelést csak keresztény vallásérkölcsei alapon tudja elképzelni. Elismeréssel állapította meg, hogy a magyar nemzetnevelés ügye olyan

fin kezében van, aki hivatása megus-

HIREK

2000 pengős adomány

A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem rektora 2000 P-t kapott a következő levél kíséretében:

„Hosszu évekkel ezelőtt, amikor még a román megszállás keserveit és fájdalmait nem ismertük, magam is a kolozsvári Alma Mater hallgatója voltam. Ezt elfelejteni nem lehet és nem szabad.

Az Alma Mater iránti szeretetteljes hála jele az, hogy e soraimmal egyidejűleg a Rektori Hivatal címére Pengő 2000 összeget küldöttem el.

Ennek az összegnek az a célja, hogy Méltóságod az előjövő karácsonyi ünnepek alkalmából szegény magyar egyetemi hallgatókat valláskülönbőség nélkül részítsen segélyezésben. A további intézkedéseket Méltóságod bölcs belátására bízom.

Kéréssem csak egy: azt, hogy a fenti összeget én küldöttem, ne tudja meg senki. Névtelen akarok maradni, mert úgy gondolom, hogy a hálás szeretetnek csak ez a megnyilvánulása az, ami tiszta szívből fakad.

A rektor meleg sorokban fejezte ki köszönetét az Alma Materhez való hűség és az egyetemi hallgatók iránti szeretet példátmutató megnyilatkozásáért s intézkedett, hogy az adomány még a karácsonyi ünnepek előtt kiosztassék felekezeti különbség nélkül a szegénysorsú magyar egyetemi hallgatók között.

Erdélyi Gazda 1944. évi naptára

632 oldal. — Ünnepi kiadás az EMGE százéves évfordulójára.

Szerkesztette:

Demeter Béla.

Bolti ára 8 pengő, EMGE-tagoknak 5 pengő. Kapható: EMGE vármegyei kirendeltségeknél. Megrendelhető: A gazdakörök és az Erdélyi Gazda kiadói hivatala útján, Kolozsvár, Majális-utca 24. szám.

VÖRÖSKERESZTES ÁPOLÓNŐVIZSGA SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYÉBEN. Jósika János főispánné elnökletével most vizsgáztatták le a vöröskeresztes egyesület rendezésében megtartott ápolónői tanfolyam hallgatóit. A vizsga igen kitűnő eredménnyel végződött.

Siessen idejében jegyeiről gondoskodni

* **ÁRVERÉSI HIRDETMEY.** 26. táb. tü. o. pság 2 darab selejt lovát folyó hó 24-én délelőtt a szászvárosi laktanyában nyilvános árverésen eladja. Bélyegilletéket s a hirdetés költségeit vevő tartozik fizetni. 26. táb. tü. o. pság.

ATTILA HALÁLÁNAK 1500 ÉVES FORDULÓJÁNAK MEGÜNNEPELÉSÉT JAVASOLJÁK. Csikszerebről jelentik: Vitéz Miklós Gergely, Csik vármegye tanfelügyelője a vármegye törvényhatóságához indítványt nyújtott be Attila-émlékünnepéssel kapcsolatban. Vitéz Miklós Gergely indítványában előadja, hogy 1503-ban lesz 1500 esztendeje annak, hogy Attila hun király meghalt. Javasolja, hogy a történelmi évben a székhelység olyan ünnepséget rendezzen, amelybe belekapcsolódjék az egész magyarság, de ugyanakkor visszhangja támadjon a külföldön is, ahol még ma is teljesen téves felfogás uralkodik Attila személye körül. A betervezett indítvány felett érdekes vita volt, a felelős pártolólag foglalkoztak az elismert és Károly főispán zároszávában az elismerését és köszönetét fejezte ki az indítványozónak.

Bélyeggyűjtők!

Felhívom szíves figyelmüket arra, hogy

bélyegüzletemet megnyitottam!!!

Ujdonság-előjegyzést elfogadok. Hiánylistára a legmérsékeltbb árak mellett szállítok.

Dr. Kiss Mártonné,

Mátyás király-u. 1., Unió-u. 2. Telefon: 40-15.

Uzsorabírószági ítéletek:

A törvényszék elé került a zsidó, aki vaját és szalonnát hordott leányának uzsonnára

KOLOZSVAR, december 22. Frank Mihály, Kálmán király-ut 70. szám alatt lakó zsidó cipész-mester leánya, egy fodrászüzletben volt alkalmazásban. A leányának édesapja hordott tizórait. A fodrászüzlet alkalmazottai gyakran megfigyelték, hogy a leány szalonnát, vajast, kenyeret eszik tizóira, ezért Varga Kálmán fodrászsegéd megkérdezte, hogy nem tudna-e számára szalonnát szerezni. Frank Mihály ez év október 12-én félkilo szalonnát vitt Vargának, akitől 15 pengőt kért. Varga Kálmán annyira felháborodott a magas ár miatt, hogy rendőrt hívott. A rendőri megmozgatra Frank Mihályt, akitől még egy félkilo étel-olajat és két zsemlet talált. Bevallotta Frank, hogy az ételolajat 17 pengőért, a zsemleket 26 fillértért vásárolta darabonként. Az uzsorabírószág tegnap vonta felelősségre az árdragító zsidót. Sebessy Gábor dr. egyes uzsorabíró előtt az a védekezett Frank Mihály, hogy az ételmiszereket saját szükségletére szerezte be és csak szíveségből juttatott alkalmilag másoknak is. A bizonyítási eljárás befejezése után Nagy Tibor dr. kir. ügyész súlyos büntetést kért a vádlottat, akit az uzsorabíró 800 pengő pénzbüntetésre ítél. Az ítélet jogerős. Feurdeán László, babuczi kereskedő katonai szolgálatra vonult be. Távollétében felesége, Krisán Lukrécia vezette az üzletet. Egy ellenőrzés alkalmával az üzletben 26 kg.

cukrot és egy mázsa búzát találtak elrejtve. A közszükségleti cikk jogellenes elvonásáért 300 pengő pénzbüntetést kapott Feurdeán az uzsorabírószágon. A tárgyaláson azzal védekezett a vádlott, hogy fogalma sem volt az árubejelentési kötelezettségről és a jegyzőszámoláshoz sem értett.

Id. Topaj Ferenc, magyartudorházi gazdálkodó nyersbőrnek az igénybevétel elől törtenő üzlethez jut jogellenes évonása miatt került az uzsorabírószág elé. A gazdálkodó, aki a szűcsmesterséghez is értett, a falusiaknak kidolgozta a hozzá bevitt báránybőröket. Hónapokon át tartó munka során közel 200 darab racka bárány- és juh bőrt készített ki. Az uzsorabírószág a műkedvelő szűcsöt 600 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Berke János, gyertyafalvi gazdálkodó azért került az uzsorabírószág elé, mert szeptemberben egy kilenc kilós malacot 120 pengőért adott el. A törvényszéki tárgyaláson azzal védekezett, hogy Gerőfalván kisfia a mezőn kézigrántott talált, amey felrobbant a kezében és súlyosan megsebesítette. A pénzre azért volt szükség, hogy gyerekeit gyógykezeltesse. A bíróság enyhítő körülményként vette figyelembe ezt a tényt és Berke Jánost csupán 300 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

REUTER ALTENGERNAGY MEGHALT.

Berlinből jelenti a DNB: Reuter altengernagy, akinek neve a történelemben a német hajóhad elsüllyesztésével kell hogy örökre emlékeztessen maradjon, 75 éves korában szívizélhűtésben meghalt. Reuter altengernagy 1919-ben, a fegyverszünet után, azt a feladatot kapta, hogy a fegyverszüneti feltételek értelmében a német hajóhadat szolgáltassa ki az angoloknak. Abból a célból, hogy a dicsőséges német hadihajók ne jussanak az ellenség kezére, 1919 június 21-én a brit internáló kikötőben elsüllyesztette a kiszolgáltatandó hajókat. Ez a tette akkoriban az egész világon a legnagyobb feltűnést keltette.

* **KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.** Mindazoknak, akik szerető édesanyánk temetésén résztvettek, ezúton fejezzük ki hálás köszönetünket. Gaál család. 07409

EMGE TANFOLYAM ZÁRÓÜNNEPE BIHARFÉLEGYHÁZÁN. Nagyváradról jelentik: Biharfélegyházán nagy érdeklődéssel megtartotta meg az EMGE tanfolyam záróünnepét és vizsgáját. A gazdák igen nagy érdeklődéssel hallgatták a tanfolyamon az előadásokat és vizsgájuk a legnagyobb szorgalomról tanuszkodott. A tanfolyam előadásai az állategészségügyről, a növénytermesztésről, az állattenyésztésről és a gazdasági üzemtartásról szóltak. Az ünnepségen Czece László miniszteri vizsgabiztos a vizsgázókat gazdáknak díszes oklevelet és az EMGE kalászejvényeit adta át.

KARÁCSONYFAÜNNEPÉLY AZ UNITÁRIUS TANONCOTTHONBAN. Szerdán este 6 órai kezdettel az unitárius kollégium dísztermében a kolozsvári unitárius tanoncok részére karácsonyfaünnepély lesz. Ünnepi előadást dr. Gelei József egyetemi tanár, egyházi főgondnok tart: Az ács mester fia a világtörténelemben! Tanoncok szavaiatokkal és előadásokkal kedveskednek hallgatóknak. Minden érdeklődőt szeretettel vár a vezetőség.

HARSANYI GIZI GYERMEK-SZÍNHÁZÁNAK az előadásaira

A KITARTÓ MUNKA JUTALMA. Ben-sőséges ünnepség színhelye volt a szolnokdobokamegyei Kársztelek község, ahol a napokban adták át Szabó K. Gyula kárszteleki földművelésnek és nyolc tagból álló családjának a földművelésügyi miniszter által adományozott 150 pengőt, amelyet több évtizeden keresztül egy gazdánál eltöltött és kifejtett munkájáért kapott.

UJBÓL SZABÁLYOZTÁK A LÉGI-RIADÓ ALATTI MOZGÁSI SZABADSÁGOT. A honvédelmi miniszter újból szabályozta a légvédelmi riadó tartama alatt a mozgási szabadságot. A riasztás alatt közterületen általában minden mozgást meg kell szüntetni. A járművek kötelesek megállni s az utasoknak s a személyzetnek ki kell szállni, a járművet vezető állatokat fához kell kötni. Az épületek kapuit nyitva kell tartani s a védőhelyekkel rendelkező épületekbe be kell bocsátani mindenkit, aki ott menedéket keres. A kerékpárok elhelyezését meg kell engedni a kapualjakban, a lépcsőházakban és udvarokban.

Körhinta

a legmulatságosabb cirkuszfilm. Ma utoljára a Corvinban.

Holnap:

Láthatatlan bilincs
Alida Vallival.

ÁLKULCSOS BETÖRŐNŐT FOGOTT EGY BUTORGYÁROS FELESÉGE. Budapestről jelentik: Anderle István, upesti butorgyáros felesége a délutáni órákban hazatérve, a lakását nyitva találta és a szobában egy nőt látott. Az idegen nő izgatottan viselkedett, amire Anderle Istvánnak lezárta a lakást és rendőrt írt. Kiderült, hogy az idegen nő Horváth Erzsébetnek hívják. 28 éves és a butorgyáros felesége. A nő a lakást az alkulcsos betörőnővel együtt meglátogatta, hogy az utóbbi időben több alkulcsos betörést követett el.

Fajalmák viszonteladók és fogyasztók részére. saját borpincészetből **Ady Zoltán**

Karácsonyra!

Borkülönlegességek fűszer- és csemegéüzletében, Wesselényi M.-u. 31. Tel. 11-35

AGYONÜTÖTTE ELMEBAJOS FELESÉGET. Komáromból jelentik: Kiss Kálmán Kemence községbeli gazdálkodó feleségén az utóbbi időben az elmebaj tünete kezdtek mutatkozni. Az asszony dührohamaiban késsel, majd fejszével támadt férjére. Legutóbb szintén megta-madta férjét, aki védekezésében vasvillát ragadott és azzal felesége fejére sujtott. Az ütés következtében az asszony kórház-baszállítás közben kiszenvedett. Ezért a tettéért Kiss Kálmán most vonták felelősségre. Az ipolysági törvényszék erős felindulásban elkövetett emberölésért egyévi börtönrre ítélte a férjet. Az ítélet nem jogerős.

A MÁTYÁS KIRÁLY DIÁKHÁZBAN

december hó 25 én, karácsony elsőnapján d. u. 5 órakor és 26-án d. u. 4 órakor.

* **A KOLOSVÁRI MAGYAR IPAROS EGYLET** rendkívüli közgyűlését 1944 január hó 2-án, határozatképtelenség esetén január hó 9-én délelőtt 11 órakor az egyleti székház nagytermében tartja meg, melyre az egylet összes tagját tisztelettel meghívom. Rátz Mihály elnök.

AZ ENYVEZETT LEMEZEK SZÉTOSZTÁSA. Az enyvezett falemez igazságos szétosztása érdekében az anyaghivatal a kamarák útján javaslatot kért a felosztási arány elosztása érdekében, mert a rendelkezésre álló csekély készletre való tekintettel nem előre megállapított mennyiség, hanem ezután bizonyos elosztási kulcs alapján kerül kiutalásra.

A GYMESI VADVIRÁG MÜKEDVŐIÖK-KEL. A Székely A'kalmazottak Országos Egyesületének műkedvelő csoportja december 25-én, karácsony első napján délután 5 órai kezdettel a római kat. gimnázium dísztermében (Farkas-u. 2. sz., II. emelet) színelőadást rendez és ez alkalommal bemutatják Géczy István háromfelvonásos „Gymesi vadvirág” c. székelytárgy-népszínművét.

SZÉNNÉEGETT HÁROM GYERMEK. Szolnokról jelentik: Ács Albert dévanyai gazdálkodó és felesége eltávozva hazulról, bezárták a lakásukba hat éves Albert, négy éves Mária és fél éves Imre nevű gyermeküket. A gyermekek tüzzel játszódtak és arról meggyulladt a lakás butorzata. A szülők amire hazatértek, már csak füstölő üszköket találtak. A vizsgálat megindult, hogy kit terhel a felelősség a három gyermek haláláért.

MI A TITKA A GYÜMÖLCSFÁK KORONAVEVELÉSÉNEK? Erre a kérdésre ad választ a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl a gyümölcsfák sebzéséről, a téli friss salátákról, a szerves-trágya pótlásáról, a gyümölcsfajoncsokról, az őszibarackfák új veszélyes ellenszereiről, a meddő gyümölcsfák termőrekényszerítéséről, a földgiliszták jelentőségéről, az ujbork fejtéséről, stb. A dusan illusztrált két szá-lapból a Növényvédelem kiadói hivatala, Budapest, VI. Aréna-ut 84/c. egy alkalommal e lapra való hivatkozással, díjtalanul küld mutatványezsmót.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

Felépnek a **Budapesti Rádió** gyermekművészei.

Jegyek elővételben **DÁVID** hangszerházban. Unió-utca 12. Telefon 20-69.

Ahova Európa tanulni járhat...

Egy véka tudomány mellé egy köből erkölcs a székelykeresztúri kisdíák útravalója — A becsület jutalmában 15 román diák részesült

„A kö, amelyet az építők megvetettek, szegletkövé lett.” (Zsol-tárok könyve.)

SZÉKELYKERESZTÚR, december 22. (Az Ellenzék kiküldött munkatársától.) Erdélyt járva — falvakat és városokat — ezer év fényében fürdik a lélek. A templomok és iskolák, intézmények és alapítványok szétáradó szelleme hirdeti századok országslásának bölcsességét. A Székelyföldön szomorú színnel gazdagodik ez a múlt; az örök szé-kely átok — a szegénység — nehezedik rá. Kettőzött jelentősége van itt mindennek: a szándék küzdelemmé, az áldozatkészség kö-telességgé, a megtartás akarata gondviselésé válik...

Egy celebris Schola erigálása

A XVIII. század második felében a kor-mányhatalom lágy álomba akarta ringatni a magyar nemzetet. Idegen műveltséget és er-kölcsöt próbált beleoltani. Nem sikerült. Su-lyos időkben iskolaalapításra gondoltak a szé-kelykeresztúriak, ami a legjobb gyógyszernek bizonyult akkor is a magyarság megtartására. Homoródszentmártoni Bíró Sámuel 1712-ben hangzottatta először a szükségességet, hogy a székelyföldi unitáriusoknak egy olcsó, könnyen hozzáférhető középiskolájuk álljon Keresztúron.

...Már az ifjúságnak is ez mostani veszedelmes időkhöz nem úgy mint ki-vántatott volna nevelkedéseket, melyet ugyan causált a fennforgó esztendőkhöz mostohaságok nagyobbára, melyek mind az csendes élet, mind pedig a nervusok igen megrontották; végeztük, hogy, ha töltet nem de egy celebris Scholát eri-gálnánk ez hazánk közepette, hová min-denfelől az ifjúság elérkezheinek... mely állhatatos volna.

A kolozsvári egyházközség elismeréssel fo-gadja ugyan Bíró Sámuel elgondolását, de azt töb okból kifolyólag elveti.

Egyelőre egyházi üldözések miatt nem való-sulhatott meg az iskolaalapítás terve. 1789-ben azonban már maga a város kéri a kö-zéptanoda felállítását.

Ezt az iskolát tehát nem valamely bírság, vagy fejedelmi kegy, hanem igazi kultur-szükséglet hívta életre és állította, ahol a népnek leginkább állhat rendelkezésére, a nép köze.

Az elindulás, az iskolaalapítás is merész, székely vállalkozás volt. Ki is hallott ilyet, egy fillér nélkül, közadakozás reményében, kalákamódra fogni építéshez. Mégis még ebben az évben megindult a falak felrakása a község végén, ahová az unitáriusok az üldöztetésektől menekültek. Nagy öröm volt az építkezés megkezdése. Így valló erről egy szemtanú:

„...én megvallom egy dolognak több kíváncsóját, mint itteni gimnáziumunk jó-móddal való felállításának, soha nem ta-pasztaltam. Bizony sir örömeiben a nép, látván minden reményelege telett való fo-lyamatját...”

Szabó Samu, majd Mihály János állanak a munka élére. Melléjük az egész Székelyföld. A fáján bővelkedő katolikus felvidék geren-dát szállít, a köbön bővelkedő református Küküllő-mente követ termel, Nyárad-völgye gabonát, a mészegető vidék meszet, a mun-keások munkát és a tanulók napszámot adnak. Így építette a székelység — kalákában — gimnáziumát!

A küzdelem még korántsem ért véget. Öt osztályról hatra, majd a főgimnázium nyolc osztályra kellett küzdeniük; a megszállás alatt az intézet megsemmisítése ellen.

A NYERS ERŐ HELYETT ÁLLJON A SZELLEM HATALMA

Kivette részét ez az intézet a műveltség védelmének harcából. Hivatása néprajzi hely-zetéből adódott mindenkoron. Ezért írta Fi-nály Henrik 1892-ben:

„A székelyföld szélén egy előretolt ál-lás a magyarságnak, fontos missziót telje-sít: a székely az elnemzetietlenedés ellen védi és számos idegenajku tanulójának ha-zajás nevelése által a magyar műveltséget terjeszti.”

Ilyen adottságok közepette, lehetett volna-e uralkodó szelleme más, mint a legtökéletesebb erdélyi?

A nagy székelynek, Orbán Balázs báró ala-pítványának is szellemi gyökere ebből táplál-kozott. Nem csak szóval, de tettel is áldo-zott. Alapítványát egyedülálló széles e hazá-ban. Lelke megérezte a helyes utat: nem a Dosszu, de a jószág vezérelte.

Pedig Orbán Balázs szíven nagy sebet ütött Székelykeresztúrt. Képviselőnek lépett itt fel, dacára, hogy figyelmeztették a kedve-etlen kiliátásra.

Példázóbb-e bármi is, mint iskoláink tör-ténete?

Székelykeresztúrt is ez jellemzi. Szegény a város, szegény a környéke. Gazdagság csak a lélekben található. Ez vetíti sugarait az emberekre. Megragadja az idegent és az ön-kéntelenül e gazdagság szülőhőjét keresi.

Két esemény is indokolta teszi, hogy meg-látgogassuk ezt a Küküllő-menti „szegletkö-vet”. Az unitárius gimnázium alapításának 150 éves jubileumát ünnepli ez évben és egy államférfi Kolozsváron elhangzott idézete, melyben Európát marasztalja el a székely-keresztúri kisdíákok műveltségével szemben...

„Míg a nyikómejkéi választó leakassza a szegről tarisznyáját, lesz bele kenyeret s szalonnát és bejön gyalog Sz. Keresztúrra csak azért, hogy reám szavazzon, nincs a kormány pártján oly hatalma, hogy en-gem megbuktasson.”

Öt, aki annyira rajongott népeért, itt érte első veresége.

Halála előtt három nappal emlékezik meg arról végrendeletében:

„A székelykeresztúri gimnázium alapítvá-nyánál székely nemzetem iránti szerele-tem irányadó; mert én itt is igazán kö-vetem Krisztus tanait, hogy a ki követ dob meg, azt kenyérrel dohom vissza. mert nem tagadom, hogy végtelenül fáj

Minden protekció és részrehajlás útját elzárni kívánom...

Ami nevezetessé tette alapítványát, az leg-magasabb emberi szempontok figyelembe ve-tel. Így ír erről:

„Teszek tehát 500, azaz ötszáz o. é. frt. alapítványt oly formán, hogy mindenik osztályban éventén száz-száz frtnak ka-matját a legjelesebb tanulóknak nemzet és vallás különbség nélkül, ösztöndíjként kizsoltgáltassák.

Ezen ösztöndíjak kiosztásánál azonban minden protekció és részrehajlás útját elzárni kívánván, a tanuló ifjaknak is, az ösztöndíj képesek megjelölésére, némi befolyást gyakorolni kívánok biztosítani, nem annyira ellenőrzés, mint inkább az önérték ébresztése céljából s főleg azért, hogy a tanulók, már fiatal zsege ko-rukban hozza szokjanak az érdem méltánylásához s ennek nemesítő érzetét el-sajátítsák.

Ez okon a jelölt ösztöndíjak mindenik osztályban a legfeddhetetlenebb maga-

A becsület jutalma és a román kisdíákok

Orbán Balázs br. még két alapítványt tett: egyiket a VI. osztály beállítására, másikat szintén szegény diákok jutalmazására. Indoka végrendeletében található:

„En családdal nem lévén megáldva, a magyar népet tekintem családomnak s azt kívánom főörökösömmé tenni.”

Nem csoda tehát, ha ez a nemes intézmény, mely megszervezte 150 éves fennállása alatt a multat és jövőt, Orbán Balázs nevét vi-seli ma.

Az alapítványok összege 4600 frt.-t tett ki, melyből a világháború alatt kétféle 5000 és 2000 korona értékű hadikölcsönkötvényt vá-sárolt az iskola. A kötvények elértéktelened-tek s az alap majdnem teljes egészében meg-semmisült. A megmaradt alapítvány össze-gének értéke a világháború után lejben nyert átszámítást, amikor az egykori hatalmas ösz-szeg (1920) 300 lejnyi összeget tett ki. Az

Egy véka tudomány mellé egy köből erkölcs

— Iskolánkban a nemzetiégi tanulók min-denkoron otthonra leltek — mondja Péter Lajos igazgató —, itt sohasem ismertünk nem-zetiségi vagy felekezeti kérdést. Hüek voltunk és hüek maradtunk Orbán Balázs szelleméhez.

Példának hozhatom fel egyik legsze-gyebb sorsu tanítványunk, Jacob Mihály es-tét, aki később a bukaresti egyetem profesz-szora lett, hogyan tartottuk mi, magyar csa-ládok, tanulmányi ideje alatt. Kopott, ga-lambszürke ruhában tartotta egyszer március

lelkemnek, hogy a keresztúri választó kerületben, épen székely testvéreim buk-tattak meg. De én e megaláztatásomért, e kitagadásomért úgy kívánok busszútál-lani, hogy a népnevelés előmozdítása ál-tal edzem meg jövőre e népet a hazafias-ságban.”

Első alapítvány-levelének mélyeséges hangja sohasem volt időbbszerű, mint ma:

„A nemzetek életképességét és hatalmát ma, már nem a nyers erő, nem is kizáró-lag a hősiesség, hanem a népek művelt-ségi fokozata s szellemi fejlettsége szabja meg. Napjaink a nagy hadseregek s rop-pant fegyverkészletek is csak egy nyer-nek nyomaleköt, csak úgy tudhatnak még harcukon is tekintélyt és eredményt előidézni, ha az értelmiség felvillanyzó ereje lehel belőle erőt és erőt fokozó bi-zalmat, ha a nyers erő felett ott áll a szel-lelem hatalma, melyet a tömegek hatalma mindenkor megteremt.”

A székelység helyzete is tisztán állt előtte:

„Mi szegény kopár hegyek közé szorí-tott, az ország szívtől távol eső széke-lyek mint minden, úgy a nevelés terén is háttérbe szorultunk itt is, mint egye-bekben, az önségélyre vagyunk utalva; ezért én csekély alapítványomat egy szé-kely tanodához, imádot szülőföldem egy olyan tanintézetéhez küldöm, mely azt leginkább szükséges, egy oly nevelő in-tézet, melyben nagyon sok szegény tanuló van, s mely egy kis számú tele-kezet tullestszett áldozatkészségéből me-ritett lételt s annak köszönheti folytonos tejlődését, attól várja jövődjének biz-tosítását.”

viseletű, a tanulmányokban a legtöbb szorgalmat és előmenetelt tanúsító ifju-nak adassanak.”

AHOL ÉRVÉNYESÜL A TITKOS SZAVAZÁS JOGA

Orbán Balázs br. szigorúan előírta az ösz-töndíjra vonatkozó tanulók kiválasztásának módozatait. Ez az, ami példátlanul tette emelkedett és mély szabadság vágyát:

„Mindenik ösztöndíj jogosult osztályban, az illető közvizsgát pár nappal megelőző-leg, az osztály tanulói titkos szavazal útján, az ösztöndíjra, három tanulót jelöl-nek ki, a kijelöltekből aztán az illető ösz-tályta betanító tanárok, az igazgató rész-velele mellett, szintén titkos szavazás út-ján válasszák ki a három közül a leg-érdemesebbet, kinek a közvizsga alkál-mával az ösztöndíj buzdító szavak kísé-reteben kézbesítendő.”

intézet előjárósága igyekezett ezt a csekély összeget gyűjtés és adakozás útján növelni. Ennek folytán 1934-ben 3684 lej állott ren-delezésre.

Ujabb csapás érte ekkor a lesorvadt betét összeget. A konverziós törvény alapján a meglevő összeg 70 százaléka újra elveszett. Ettől a perctől kezdve az alap nemes hiva-tását teljesíteni nem tudta. Az előjáróság azonban évről-évre társadalmi közadakozásból előteremtett bizonyos összeget, melyet a ne-mes intencióknak megfelelően kiosztottak.

Eképpen tehát a folytonosság soha meg nem szűnt...

Az első jutalom kiosztása 1877-ben történt s azóta a jutalom-díjban részesült 355 tanuló, melyek közül vallás szerint 247 unitárius, 63 református, 20 római- és 4 görögkatolikus, 12 görögkeleti, 6 luteránus és 3 zsidó volt. Nem-zetiség szerint 331 magyar, 15 román, 6 szász és 3 zsidó volt.

15-i beszédét, mert intézetünk, tehetsége foly-tán őt tartotta erre érdemesnek. De éppen egy idesorolhatom egyik román inspectorun-kat, aki — bár máshol szomorú emléket ha-gyott vizsgálati nyomán maga után — ki-jelentette:

„Büszke vagyok arra, hogy az Orbán Ba-lázs-alapítványból a becsület jutalmát kaptam ebben az iskolában.”

— Változott-e a kiosztás módja az alapi-tás óta?

Ma jelenik meg a

szenzációs
karácsonyi száma

Ára P 1.20

— Semmit sem. Ragaszkodunk az alapít-ványt tevő minden sorához és intenciójához. A diákság ma is, mint régen, önmaga vá-lasztja ki, akit erre a jutalomra érdemesnek talál. A kiosztáskor a megválasztottakat is külön beszédrel üdvözljük és a „becsület” jutalmát-hagyományos keretek között nyujt-juk át. Ebben pedig, mint a kimutatás bizo-nyítja, sem vallás, sem nemzetiségi szempont nem érvényesül. Intézetünkben mindig 10 szá-zalékon felül voltak más nemzetiségű tanulók. Talán ok kellene valljanak az intézet szelle-méről...

— A diákok választásába mindig bele-nyugszik a tanári kar?

— Orbán Balázs a tanuló ifjúság igazsá-gába vetett reménye nem volt ábránd; a ta-nári kar egyetlen egyszer sem volt kénytelen — bár erre felhatalmazása van — élni jogá-val. Az ösztöndíjat mindannyiszor az osztály-társaitól legtöbb szavazatot nyert tanuló kapta meg.

Eként nyer a székelykeresztúri kisdíák egy véka tudomány mellé egy köből erkölcsöt... Orbán Balázs emléke lelke mélyén él min-den tanulóban. Érti és tudja azt, amit Bartha Miklós tömören foglalt össze emlékbeszédé-ben:

„Ha van a székelynek barátja, úgy te sze-retted azt; ha volt fájó sebe, úgy te gyógyí-tottad azt; ha lesz jövője nagy és áldásos, úgy annak alapkövét te rakd le.”

A Nagy-Küküllő hajlatában így valósult meg a biblikus szózat; a kö, amelyet az épi-tők megvetettek, szegletkövé lett; szegletkövé egy ország műveltségének, ahová tanulni küldi Európát a játékos képzelet...

SZABÓ ENDRE

Mérsékelte a Kúria a topaszentkirályi zsaroló földművesek büntetését

KOLOZSVÁR, december 22. Többször be-számoltunk arról a zsarolási és utonállási bűnygről, amely tavaly január 17-én Topa-szentkirály községben játszódott le. Czenő Gábor kolozsvári zöldségkereskedő két test-vérével és Dancsó Jenő gépkocsivezetővel Almászentkirályról Kolozsvár felé igyeke-zett. Topaszentkirály közepén gépkocsijuk el-romlott és hosszabb időt kellett eltölteniük a javítással. Székely Lajos fűszerüzlete előtt ál-lottak meg és a gépkocsi kijavításához fog-tak. Közben odaérkezett a falu ifjúsága Ne-mes Gábor és Muresán János vezetésével, akik kötekedni kezdtek az utasokkal és hó-golyókkal megdobálták őket. A gépkocsi-ve-zető megütötte az egyik kötekedő legényt, aki kezén könnyebben megsérült. Erre egy felbőszült a falu lakossága, hogy a legények vezetésével kaszára, kapára kapva, bekerget-ték az utasokat az üzletbe, s csak akkor vol-tak hajlandók utnak engedni őket, amikor „fajdalomdíjként” átadták a náluk levő 30 pengőt.

A kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa tavaly december 3-án tárgyalta a zsarolási tömegpárt, amelynek kilenc vádlottja volt. Nemes Gábor 8 havi, Muresán Jánost 6 havi börtönbüntetésre, kiskoru társaikat kisebb-nagyobb fogházbüntetésre ítélték. Az ítélő-tábla ez év április 16-án Nemes Gábor bünte-tését két és fél évi, Muresán Jánost 2 évi fegyházban állapította meg.

A Kúria leszállította az ítélőtábla ítéletét és Nemes Gábor büntetését 1 évi, Muresán Jánost 10 havi börtönbüntetésre állapította meg. A legfelsőbb bíróság ítéletét tegnap hirdette ki a törvényszék a vádlottak előtt.

PAPIRBAN, írószerben, irodai fel-szerelési tárgyokban teljes raktárt talál az „Ellenzék” könyvesboltban. Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Tele-fon 11—99.

Koválszky

Mátyás király-tér 13.
Telefon: 43—14.

Díszműárúcikek,

kerámia, kristály porcellán,
ajándéktárgyak. — Ugyanott

Művészi fotók.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 10 fillér, vas-
tagabb szedéssel 20 fillér, a legkisebb apróhír-
detés díja tíz szög 1 pengő. Csak szombatira feladott
apróhirdetés díja szavanként 12 fillér. Állást keresők
részére szavanként 8 fillér, vas-
tagabb szedéssel 16 fillér. A legolcsóbb apró-
hirdetés állást keresőknek tíz szög 80 fillér.
Csak szombatira feladott állást kereső apróhír-

detés ára szavanként 10 fillér. Házasság, le-
velerés rovathoz feladott apróhirdetés ára szav-
vanként 14 fillér, csak szombatira feladott
hirdetésnek szavanként 16 fillér. Kezelési költ.
ség: Cím a kiadónak és jellegű hirdetésnek
után 30 fillér. Kedvezményes árak nagyobb kö-
téseknek. Apróhirdetések előre fizetendők. VI.
délről bélyegben is beküldhetők. —

Jellegű hirdetések címét nem tudjuk. Jellegűhirdetésre érkezett leveleket 30 napnál
tovább nem tartunk.

VEZETÉK

EZUTON kíván mindenkinek, jóismerőseik
nek boldogságos karácsonyi és újévi ünnepeket
Benedek Ferenc. 04294

ARPAK-mozgásban hétfő esti 7 órási elő-
adison elvesztettem arany karkötőm összekö-
tő darabját. Megtalálót, ki visszaszolgáltatja,
magasan jutalmazom, érteken felül, tekintet-
tel arra, hogy kedves emlékem! Deák Ferenc
utca 24., butorizlet, Dombóvár. F.

SZÖRMEBUNDÁK

bojlerök, boák, sapkák, gallérozások, javítá-
sok legolcsóbban és legjobb kivitelben.
Veszprémi Sándor szücsmesternél, Bátya-utca
4., udvarban (Ovár). Szörmek nagy választé-
kban! F.

NE FELEJTSE EL vízvezetékét rendbe-
hozni az ünnepekre. Budai János szerelő
vállal mindenféle szerelést és javítást. Wes-
selényi-utca 22. F.

KÉSZÍTEK díszkályhák, kandallókat a
legmodernebb Hardtmuth-rendszerre átrakáso-
kat. Javítást, tisztítást szén és fafűtésre vállá-
lok. Molnár Pál kályhás-mester, Pata-utca 43.
Levelezőlaphívásra házhoz megyek. F.

Elhanyagolt archorét szakszerű-
en kezeli **Kelemen-kosmetika**,
Deák Ferenc-utca 48. II. Tisztvi-
selőnöknek és diáklányoknak
kedvezmény. 04271

GÉPIRÁS, másolás, sokszorosítás, költség-
vetések, számlák, egyetemi, iskolai dolgozatok
leírása, Görög Elemér másoló és fordító iro-
dájában szakszerűen készülnek. Deák Ferenc
utca 1. szám. (Városházával szemben.) Tele-
fon: 29—29. F.

OKTATÁS

POLGÁRISTÁKAT, gimnázistákat vizs-
gákra felelősséggel előkészíték, németül tani-
tok. Majális-u. 7. sz. II. em. 8. ajtó. Ugyan-
kor 42—43-as börtalpu férficipő s egy szür-
ke férfikalap olcsón eladó. Délután 1—3.
G. 222

POLGÁRI iskolai magánvizsgára felelős-
séggel előkészíték. Bővebbet Széchenyi-tér 39.,
II. 9. Délután 5—7-ig. 04183

POLGÁRI iskolai magánvizsgára előkészí-
tést vállal felelősséggel tanárnő. Bővebb fel-
világosítást nyújt délután 2—5-ig. Zápolya-
utca 16. sz. I. emelet 15. 04153

ADÁS-VÉTEL

KOMBINÁLT szekrény, csontszinre zo-
máncozott, eladó. Kossuth L-utca 32., ajtó 4.
04206

ELADÓ egészen új női sielőtény, barna,
pizsama, lepedő, törülköző, cipők, férfiing.
Wesselényi-utca 12., kosmetika. 3027

MAUSER ismétlőpisztoly, 7.65 cal., német
rendőrségi modell, majdnem új, eladó. Lő-
rincz, Honvéd-utca 54. Telefon: 42—27. 3029

ELADÓ 6x9 rollfilmes fényképezőgép.
Préda, Pap-utca 61. 04298

FEKETE férfi télikabát, közepes termetre, el-
adó. Uránia-palota, II. emelet, 15. Gr.

HORDOZHATÓ írógép eladó. Karácsonyi
ajándéknak alkalmas. Kovács könyvkereske-
désben, Szentgyörgy-utca 3. F.

PERZSASZÖNYEG, hat kvadrátos, eladó.
Szentlélek-utca 3., II. emelet 7. Reggel 10-ig,
délután 2—3-ig. 3673

ELADÓ sötétkék gyapjú jersey nőruha.
Horthy-ut 4., II. emelet, ajtó 11. 04289

ELADÓ egy gyermek hintáló. Megtekint-
hető Tordai-ut 40., I. 5. 04287

ELADÓK olcsón tiszta gyapjú, vatalines
női átmeneti kabát, szkunksz gallérú, hor-
golt csipke és neccellé, függönyök, aranyblon-
delrázás tűköt. His Masters patefon, frakk-
öltöny. Szentlélek-utca 1., emelet. 04278

ELADÓ kisebb, nagyobb perzsák, nagyobb
besszarabiai gyapjuszőnyeg, paintlos és való-
di verticsipketerítők, nippel alá aprók, 6—12
személyes fehér damaszt abroszok, fűrdőszo-
bába kis szőnyeg. Deák Ferenc-utca 48., I. 5.
3—7 között, reggel 10-ig. 04280

KOMPLETT keverőgépet venne tézta-
gyár, Horthy-ut 8. 07364

DUPLA garnitúra, vadonatúj, luxus ág-
ynemű eladó. Schütz János-utca 9., földszint
2. Délután 3—5-ig. 3018

KÉT külföldi korcsolya eladó. Cím a ki-
adóban. 3016

NAGYSZERÜ férfibicikli eladó. Görög-
templom 21. 3674

BEKEBELI sibakancs eladó. Görögtemplom
21. 3674

FEKETE férfi télikabát, egy női kosztüm-
kabát eladó. Király-utca 41. 3670

GÖZGÉPES merklin gyémántjék és szo-
bahinta eladó. Görögtemplom 21. 3674

PERZSA összekötő szőnyeg eladó. Cím:
Frankovits Margit, Forduló-utca 6. 3672

RÁDIO, 4+1, Philips, régebbi típusú és var-
ródi eladó. Cím a kiadóban. 3022

ELADÓ kétszemélyes sezlón, íróasztalok,
kályhák, rádió. Hajdu-utca 6. 3021

OPOSON boa és férfikorcsolya, jutányo-
san eladó. Telefon: 21—31. 04295

MEGVÉTELRE keresek 12 kvadrátos (4x3)
belföldi perzsaszőnyeget. Címeket hol látható
„Perzsaszőnyeg” jellegre kiadoba. 3662

MINDENFELE használt butort, szőnyeget,
varrógépet, rossz sezlont, ágybetétet veszek.
Szabó, Kádár-utca 12. F.

BARNA háló, kombinált szekrény, vitrin,
felnyitó sezlón, asztalok, szekrények eladók.
Szabó, Kádár-utca 12. F.

ELADÓ Singer karikahajós varrógép, plüss
sezlontakaró, szövettűgöngyök, szekrények,
székek, ebédli, összecusukható vaság, matr-
ác, párna, sodrony, gyertyatartók, majolika-
tálak, vázák, gramofon, patefon lemezekkel,
festmények, képrámák, fehér bunda, báli ruha,
sezlón, kis szalondíván, villany luszter, aszt-
al. Petőfi-utca 36., ajtó 4. F.

KERESZTHUROS pianinó, alig használt,
sürgösen eladó. Simon, Király-utca 24. 04277

VOIGTLANDER, 9x12 statival, eladó.
Pap-utca 89., 14—19 óráig. 3669

HÁROM jókarban levő fodrászszék eladó.
Madarász. Főter 2. szám. 04286

12 MÉTER futószőnyeget, jókarbanlevőt,
megvételre keresek. Cím a kiadóban. G. 225

ÚJ ágynemű, finom vászonból, egy da-
maszt abrosz eladó. Erzsébet-ut 4. 3611

ELADÓ szép, keleti és belföldi perzsasző-
nyegek. Forduló-utca 6. Földszint. 3672

DIÓFURNIROS hálósobák, szalonszta-
lok és egy könyves vitrin olcsón eladó. Der-
matán innen, Hőry Béla-u. 9. F. 472

KOMBINÁLT szobák, hálók, ebédli, fest-
tett hálók, konyhák kaphatók Ujváry Károly
műbutorasztalosnál, Horthy-ut 29. Műhely:
Horthy-ut 34. Telefon: 41—90. F.

KAUKÁZUSI diófurniros hálósoba, kom-
binált szekrények, háromajtós szekrények, fi-
nomkivitelű konyhák, dohányzóasztalok stb.,
békébeli kivitelben, szolid árban kaphatók.
Wolff Sándor lakberendezési vállalata, Deák
Ferenc-utca 42., volt Iliescu Bank épületében.
F.

KOMBINÁLT szobaberendezés, sötétbarna
diófurniros, politurós, fotelekkel, dupla rő-
kámival eladó. Berkovics, asztalos, Pap-u.
41. szám. F.

HASZNÁLT ruhát, cipőt, fehérneműt,
régibutorokat, használt tárgyakat legmagasabb
árban veszek. Benedek Ilona, Timár-utca 14.
szám. F.

MŰVIRAGOK ruhákra, vázákra, meny-
asszonyi koszorúk és csokrok legolcsóbban
beszerezhetők Dáhlia művirágszaloban. —
Horthy-ut 35. F. 340

BUTOROK, kárpitosmunkák, konyhák ké-
szén kaphatók. Butorizlet Fosztó Sándor,
Szentgyörgy-utca 3. szám. Telefon: 11—74. F. 467

ELADÓ sötétkék, finom gyapjuszövetből
készült, teljes sifelszerelés közepes termetre, egy
fekete, alig használt télikabát és egy viselés,
átmeneti kabát, kis termetre. Tinódi-utca 14.
G. 224

KÜLÖNBÖZŐ antik butorok eladók. Ru-
haszekrények, kisebb és nagyobb komódok,
ebédli, kredenc, könyvszekrény, rádióasztal,
íróasztal, szőnyegek, perza spárta, gyapjú
sezlontertő. Kossuth Lajos-utca 14., Ka-
nyaró régiségkereskedőnél. F.

HASZNÁLT butorokat legmagasabb árban
veszek. Levelezőlaphívásra házhoz megyek.
Butorraktár, Dézsma-utca 19., udvarban.
F. 341

SZÉP diófa ebédli, hálóberendezés, kom-
binált és konyhaberendezés, mindenféle buto-
rok olcsón eladók. Dézsma-utca 19., udvar-
ban. F. 341

HÁLÓSZOBÁ, festett, kombinált szoba,
díván, asztalok, csipke asztalterítő, függö-
nyök, karnisok, bethlehem játékok, villany-
lámpa, ágyak, többféle butorok eladók. Be-
nedek, Timár-utca 14. F.

ZONGORA, kereszthuros, rövid, eladó.
Deák Ferenc-utca 22., I. emelet. 3671

KELETI perzsaszőnyeg, 3 darab összekötő,
eladó. Györgyalvi-ut 67. F. 222

FEJEDELMi esküvői vagy karácsonyi aján-
dók, legjobb pénz befektetése: 12 személyes
Alt. Malcsner porcellánkészlet és fényképe-
zőgép sürgösen eladó. Hitler-tér 1. I. em.
8—10. egész nap. Gy 1692

PERZSASZÖNYEGEMET, két összekötőt
sürgösen eladnám. Timár-utca 2., udvarban.
F. 341

VESZEK ócskaruhát, fehérneműt. Rácz Sán-
dor, Mátyás király-tér 12. P.

ALKALMAZÁS

RETUSORNÓT azonnali belépésre ke-
resek. Kozálszky, Mátyás király-tér 13.
Telefon 43—14. F.

LAPKIHORDÓT felveszek jó fizetéssel,
kosztal. Csak nő jelentkezzen. Cím: Maro-
sán Tivadar, Szamosújvár, Szent Ignác-utca
8. G. 223

ITALSZAKMÁBAN jártas segédet és egy
kifutófiút állandó alkalmazásra felveszek
azonnal. Ifj. Balázs Márton itálkereskedő,
Széchenyi-tér 41. 04297

Gyakornokot kereskedelmi érett-
ségivel felvesz január hó 1-re a
Hazai Általános Biztosító R. T.
Egyetem-utca 1. szám. 04279

December

22

Szerda

SZINHÁZ = MOZI = RÁDIO

A nap két 7 óra 45 perckor, nyugszik 16
óra 12 perckor. A hold két 1 óra 59 per-
ckor, nyugszik 13 óra 27 perckor.

A protestáns naptár és a róm. kat. naptár
szerint Zénó, az újgörög naptár szerint:
Anasztázia napja van.

Emlékeztető

1875-ben 61 éves korában halt meg Erdély-
ben Kemény Zsigmond báró publicista és re-
gényíró.

Népművelési előadás:

Nagy Lajos király-uti áll. iskolában fél 6
órától fél 8-ig: Ahogy Isten az embert látja,
dr. Ebner Jenő r. k. lelkész. Da'oljunk együtt,
Pfaffenhuberné, Katonai előadás, Simon Jo-
zsef. Ezen a héten a lakóhelyi Csárdá-
dalmi tanfolyam.

MUZEUMOK

EGYETEMI ÁLTALÁNOS NOVENYTANI
INTEZET (Farkas-u. 1., Közp. Egyt., 1. udvar
felől bejárati) muzeumai: Alföldi muzeum, Er-
délyi szoba, Tanszer- és Amerikai-Alaszka-
muzeum, nyitva minden hónap első vasárnap-
ján d. e. 10—12 óráig (díjmentesen).

NOVENYTANI MUZEUM. A Botanikus-
kertben, Majális-u. 42. Nyitva: 8—13, 15—19
ÓRÁIG. ALLATTANI MUZEUM: Mikó-u. 5. sz. Nyit-
va 9—12 óráig.

KÖNYVTÁRAK

EGYETEMI KÖNYVTÁR: Nyitva hétközna-
pokon délelőtt 8—11-ig és délután 3—8 óráig.
A népkönyvtár nyitva (vasárnap is) délután
3—9 óráig.

IPARMUZEUM KÖNYVTÁRA. Nyitva hét-
köznapon d. e. 9—1-ig. Kedd, csütörtök, és
szombat délután 5-től fél 8-ig.

ERDÉLYI MUZEUM öskori, a római, nép-
vándorlasi, iparművészeti és művészettörté-
nelmi emlékeket. Bátya-utca 1. Nyit-
va 9—13 óráig.

A kolozsvári Nemzeti Színház heti műsora

December 22-én, szerdán fél 7 órakor:
TACSKÓ. Bemutató bérlet 9. szám. Be-
mutató helyárak.

December 23-án, csütörtökön fél 7 óra-
kor: TACSKÓ. Napi bérlet A. 9. szám.
Rendes helyárak.

December 24-én, pénteken fél 3 órakor:
LACZIKA KARÁCSONYA. Gyermekelő-
adás. Olcsó helyárakkal.

December 25-én, szombaton d. u. fél 3
kor: FEKETE PÉTER. Rendes helyárak.

December 25-én, szombaton fél 7 órakor:
TACSKÓ. Napi bérlet B. 9. szám. Rendes
helyárak.

December 26-án, vasárnap d. u. fél 3 órakor:
TOSCA. Rendes helyárak.

December 27-én, vasárnap fél 7 órakor: FE-
KETE PÉTER. Bérletszűnet. Rendes hely-
árak.

A kolozsvári Nemzeti Színház heti
műsora a Szinkörben

December, 25-én, szombaton d. u. fél 3
órákor: A FALU ROSSZA. Rendes hely-
árak.

December 25-én, szombaton fél 7 órakor:
A MOSOLY ORSZAGA. Hiencz Helly fe-
lépésével. Rendes helyárak.

December 26-án, vasárnap d. u. fél 3
órákor: EGY NAP A VILÁG. Rendes
helyárak.

December 26-án, vasárnap fél 7 órakor:
A FALU ROSSZA. Rendes helyárak.
A SZINKÖR jegyelt december 23-án, szer-
dán d. e. 10 órakor kezdő árusítani a Szinkör
elővételi jegypénztára.

INGATLAN — LAKÁS

TELEK, 1242 négyzetméter, parcellázva is,
Szent Péteri templom környékén eladó. Ti-
bád, Fecske-utca 31. 3631

LAKOHAZAT, 2—3 szobával komfortos,
jókarban, keresek megvételre 50 ezer pengőig.
Eladót pár évig esetleg lakásban hagyom.
Jelige: „Autóbuszjárat közelében”. 3604

ELUTAZAS miatt sürgösen eladó villa a
klinika közelében, 20 m. fronttal, 2 szoba,
konyha, előszoba, pince, szép gyümölcsöskert
42.000 P. Erős kö-pontban 3x2 szoba, kom-
fort 115.000 P. Belvárosi ház hely, viz, vil-
lany, csatorna 13.000 P. Két szép villahely
a tisztviselőtelepen 31.000 és 26.000 pengő.
Kizárólagos megbízott: Ingatlanforgalmi iro-
da, Mátyás király-tér 19. F. 470

KÜLÖNBEJÁRATU, szép butorozott szo-
ba, fürdőszobával, központban kiadó. „Ren-
des” jellegre. 3025

ALLAST KERES

ÖSKERESZTÉNY, érettségizett, agilis, há-
rom nyelven beszélő, mindenhez értő fiatal-
ember elhelyezkedést keres január 1-re. „Szor-
galmas” jellegre a kiadói hivatalba. 04230

Hirdessen Erdély legelterjedtebb
napilapjában, az Ellenzékben.

MOZIK MŰSORA

ÁRPÁD: SZABOTÁZS. Főszerepben: Kies
Ferenc, Hídvéghy Valéria, v. Benkő Gyula.
Külön meglepetés a filmszínház ünnepi mű-
sora! Páger és Szelezky óriásfilmje: „ELADÓ
BIRTOK” és Donald-kacsa színes rövidfilm:
„BETONTOROK”. — CORVIN: I. KORHINTA.
II. MAGYAR HIRADÓ. III. EURÓPA HIRADÓ,
melyet kizárólagos joggal mutatunk be. Kez-
det egyenlő 4, egyenlő 6 és egyenlő 8
— EGYETEM: AZ ANGYALVÁR BORTONE
(Főszerepben: Alida Valli, Amadeo Nazzari.)
— ERDELY: HALÁLHÁJÓ. Főszerepben:
Marrio Ferrari, Camilo Pillato, Dria Paola,
Prima Carnera (volt box világbajnok.) —
MATYÁS: A DZSUNGEL TITKA. Izgó tró-
pusi kalendok, harcok, szerelmek filmje.
Előadások kezdete: 3, 5 és 7-ór. RÁKÓCZI:
ANYAMASSZONY KATONÁJA. Fősz.: Sz-
assy, Peisóczy, Vaszary, Maly, December 25.
és 26-án naponta két matinéelőadás: d. e.
11 órai és 1 órai kezdettel: VASKORONA.
Monumentális olasz film.

RÁDIO

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 23.

6: Uzen az otthon. 6:25: Ebresztő. Torna.
6:45: Reggeli zene. 7: Hírek. Közlemények.
8: Hírek német, román, szlovák, ruszin és
szerb nyelven. 8:35: Délelőtti muzsika. 10:
Hírek. 10:15: A Mária Terézia I. honvéd
gyalogezred zenekara. 11:10: Nemzetközi víz-
jelzőszolgálat. 11:15: Népszerű nyitányok.
11:40: Az első modern vidéki tempom. 12:
Harangszó. Himnusz. 12:10: Szórakoztató mu-
zika. 12:40: Hírek. 13:20: Időjelzés, vízál-
lásjelentés. 13:30: Honvédek üzennek. 14:
Weidinger Ede szonzenekara. 14:30 Hírek.
Műsorismertetés. 15: A rádió diákhírei. 15:10:
Beszkár-zenekara. 15:40: Magányos lelkek ka-
rácsonya. Előadás. 16:20: Haydn: Utódob —
szimfónia. 16:45: Időjelzés, hírek. 17: Farkas
Béla cigányzenekara muzsikál. 17:25: Alsó
dunántúli tejszövetkezeti élete. Előadás. 17:50:
Humor nagy mesterek műveiben Zene.
18:50: Hírek. 19: Se szó, se beszéd — mu-
zika. 19:35: Déryné és a vidéki színművészet.
19:50: Déryné ifjasszony. Színmű három fel-
vonásban. 21:40: Hírek. 22:10: Hírek német,
angol és francia nyelven. 22:40: A rádiózene-
ka műsorából. 23:45: Hírek.

NE SZOMORKODJON

csúnya arcbőre miatt, ha száraz,
zsíros, vagy pattanásos.

„ILLA” KOZMETIKA

szakszerűen rendbehozza

Mátyás király-tér 27. sz. I. emelet.
Tel. 33-26. Tul. M. Pázmány Nóra.
Arcrúzsok, krémek, a legmo-
dárabb színekben. Estélyi,
színpadi kikészítések. Hathe-
tes tartós szempílliafestés! 05849

Hirdessen Erdély legelterjedtebb
napilapjában, az Ellenzékben.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

SPORT

A KAC 14 játékosal játszott a végig az őszi bajnoki idényt

Ma este lesz a játékosok karácsonyfaünnepsége

KOLOZSVÁR. Az egyik fővárosi sportlap részletes beszámolót közöl a KAC ragyogó őszi teljesítményéről. A lap kiemeli, hogy a kolozsvári piros-fehérek annak köszönhetik harmadik helyezését, hogy az őszi idényben mindössze 14 játékosal játszottak végig a mérkőzéseket. A csapat játékosai közül Márki, Szaniszló II., Vass, Szántai és Radnai minden mérkőzésen játszott. Páll és Tolnai 14-14, Farkas 12, Kovács IV. 11, Csákány 10, Váci és Beke 12-12, Bokor 3, míg Bozó 2 mérkőzést játszott az őszi bajnokságban.

A kolozsvári csapat 28 adott gólja közül Váci 8, Tolnai 6, Beke 5, Farkas 3, Radnai 2, Mig Kovács IV. és Bokor 1-1 gólt lőtt az őszi idényben. A KAC javára öngólt vétett Borbély II. SzVSE és Horváth Károly Gamma.

A KAC teljesítményéről nagyon szépen írnak a többi fővárosi napilapok is. Kiemelik Opatá edző munkáját, aki a csapatot a harmadik helyre vitte fel. Ezt a sikert Kolozsvár együttese részben annak is köszönhetné, hogy játékosai Szaniszló II. kivételével, csaknem mind 19-23 éves játékosok.

A Nemzeti Bajnokságban játszó egyesületek részére távolbalat versenyt rendezett az egyik fővárosi lap olvasói között a bajnokság megindulása előtt. Erre, hogy csaknem az összes pályázók kivétel nélkül Kolozsvár csapatát a 11., 12. és 13-ik helyre várta az őszi idényben. 100 pályázó közül a piros-fehérek egyik lelkes orosházi szurkolója találta csak telibe, hogy a KAC az őszi idényben a 3-ik helyen fog végezni. Kétségkívül megállapítható — írja a lap —, hogy az őszi idény legnagyobb meglepetését a KAC szálította, mely remek játékaival megelőzte a Csepelt, Ferencvárost és az Újpestet, a harmadik helyet szerezte meg. A tippelők legnagyobb része ugyanakkor csaknem telibetalálta, hogy a NAC nyeri meg az őszi bajnokságot és a BSzKRT fog végezni az utolsó helyen.

Az őszi idény befejeztével ma, szerdán este 6 órakor a KAC Unió-utca 21. szám alatti klubhelyiségében az egyesület karácsonyfa-ünnepséget rendez összes játékosai részére. Ezen a szép ünnepségen kapják kézhez az összes játékosok a szurkolók által adott karácsonyi ajándékokat is és ugyanakkor kapják meg a játékosok téli szabadságukat is. A karácsonyfa-ünnepségen a KAC teljes vezetőségén kívül a szurkolók is részt vesznek.

A Korvin csütörtök délután rendezi meg karácsonyfa-ünnepségét

KOLOZSVÁR. A Magyar Acélárugyár kebelében működő Korvin sport egyesület december 23-án, csütörtökön délután fél 2 órakor a gyár saját telepén lévő klubhelyiségében rendezi meg karácsonyfa-ünnepségét. Ezen az ünnepségen, melyen a Korvin összes tagjai részt vesznek, valamennyien karácsonyi ajándékban részesülnek az egyesület részéről.

Délelőtt játsszák le a karácsonyi torna mérkőzéseit

KOLOZSVÁR. Budapesten igen nagy érdeklődés kíséri a karácsonyi négyes tornát. A torna külföldi résztvevői közül a zágrábi HASK péntek reggel, míg a bécsi Floridsdorf a péntek délutáni gyorsan érkezik meg a magyar főváros-

Megint remek

az 1943-1944. évi Bárd-Rózsavölgyi Karácsonyi Sláger-Album I

Kivonat a tartalomról: Majd, ha visszajöttök megint. Három kislány, három honvéd. Hiába menekülsz. Májusban boldog a szív. Most mindennek vége. En mártól kezdve. Közben halkan szól a dzsessz. Nem tagadom. Tudom, hogy vársz. A csitári hegyek alatt, stb., stb. és még 27 jobbnál-jobb tánc, dal és magyar nóta. Többszínnyomású fedőlap, spirál-fűzés!

Ára 20 pengő. Kapható az

„ELLENZÉK” KÖNYVESBOLTBAN

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. szám. Vidékre utárvétellel is azonnal megküldjük. Kérje a 64 oldalas nagy képes könyvárjegyzéket.

ba. A Ferencváros vezetősége úgy döntött, hogy a mérkőzéseket a délelőtti órákban bonyolítja le mindkét ünnepnapon, hogy a labdarugás lelkes szurkolói ebédjüket családi körükben költöthessék el. Ünnepe elsónapján, szombaton délelőtt fél 11 órai kezdettel a Ferencváros—Floridsdorf, majd negyed 1 órakor a NAC—HASK mérkőzést játsszák le. Vasárnap előbb a NAC a Floridsdorf ellen, majd a Ferencváros a HASK csapatával játszik.

Janiát dicsérik a fővárosi lapok

KOLOZSVÁR. A vasárnap lejátszott Magyar Kupa-mérkőzések legnagyobb meglepetése volt a NAC és az Elektromos kiesése a kupából. A NAC csapata, mely Vécsey, Bodola, Tóth III. és Kovács II. nélkül állt ki Nagybanján, megérdemelten szenvedett vereséget. A mérkőzés játékvezetőjéről, a kolozsvári Janiáról

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári pénzügyi intézetek is elfogadják pénzügyi átutalást Romániába

KOLOZSVÁR, dec. 22. Hirt adtunk már arról, hogy a magyar és román kormány között létrejött megállapodás értelmében különböző magánjogi cimeken korlátozott kereten belül átutalások eszközölhetők.

Az átutalások a következő célokra igényelhetők: Romániában lakó személyek, illetve ugyanott fennálló egyesületek, templomok, pénzügyi intézmények és szövetkezetek részére; Észak-erdélyből eltávozott és jelenleg Romániában lakó személyeknek Észak-erdélyben lévő ingatlanukkal kapcsolatos házbérből és ingatlanból származó jövedelmükre.

Az átutalásra vonatkozó igénylést magyar részről a Magyar Nemzeti Bank bankosztályánál Budapesten, vagy valamelyik helybeli megbízott pénzügyi intézet útján kell bejelenteni. A megállapodás keretében az átutalások 100 lej, 2,785 ár-folyamon történnek.

A Dermata kitüntetett tisztviselőinek, munkásainak és munkásnőinek névsora

KOLOZSVÁR, december 22. Tegnap számban részletesen beszámoltunk arról a szép ünnepségről, melynek keretében a gyár vezetősége elismerő oklevéllel és pénzbeli jutalommal tüntette ki azokat a munkásokat, munkásnőket és tisztviselőket, akik egy negyedszázadnál több idő óta dolgoznak a vállalatnál. A kitüntetettek névsora a következő: Aritt Károlyné, tisztviselő, szolgálati éve 28, Bakti István munkás 26 év, Barizs Adám munkás 25 év, Benkő Rudolf tisztviselő 25 év, id. Boldis Endre művezető 25 év, Deák Anna Jánosné munkás 25 év, Dévényi Mór tisztviselő 30 év, id. Fegyveressy Árpád gyártmányvezető 26 év, Fischl Rudolf laboráns 25 év, Guráth Ákos gépész 32 év, Hecht Dezső igazgató 32 év, Kiss István munkás 26 év, Kun Zsuzsa munkás 25 év, Marosán Andrásné 26 év, Maxim Anna munkás 26 év, Nagy Józsefné munkás 26 év, Nagy Róza művezető 28 év, Papp József munkás 27 év, Rátz József munkás 25 év, Renner Emil igazgató 32 év, Renner Frigyes igazgató 32 év, Sebestyén Jánosné munkás 25, Schönberger Lajos tisztviselő 25 év, Stassiuk Stratonné tisztviselő 25 év, Szalma János munkás 25 év, Szántó Borbála munkás 26 év, Szántó István munkás 25 év, Taranyuk János munkás 28 év, Vranai Erzsébet munkás 25 év és végül Zoványi János munkás szintén 25 év.

Aláírták Pozsonyban a magyar-szlovák gazdasági egyezményt

POZSONY, december 22. (MTI.) Az elmúlt hetekben Budapesten és Pozsonyban felváltva magyar-szlovák gazdaságpolitikai tárgyalásokat folytattak és ezek során megegyezésre jutottak. A tárgyalások eredményét tartalmazó okmányokat december 20-án Pozsonyban alá írták a két ország közötti áruforgalom további fejlesztése érdekében. Megegyeztek olyan intézkedések tételében is, amelyek hivatva lesznek a két ország árszintjének különböző eltolódásából előálló helyzetet eligazítani. A két ország jegybankjai átutalási forgalommal kapcsolatos kifizetések kérdéséről is rendezték.

MEGALAKULT A KOLÓZSVÁRI LEGELŐ HASZONBÉRŐ TÁRSULAT. A kolozsvári Gazdasági Egyesület kezdeményezésére tegnap délelőtt 10 órakor a városban megalakult a Legelő Haszonbérő Társulat, melynek célja, hogy bérbe vegye a város tulajdonát

így ir az egyik fővárosi sportlap: Janiáról eddig irdő tudósítások alapján halottuk, hogy jó játékvezető. Nem is hitük, hogy ez a megállapítás mennyire igaz! Jól alkalmazta a szabályt, kellő mértékben megengedte a kemény játékot és úgy kézben tartotta az indulatokat, hogy nem lehetett baj. Öröm volt nézni, ahogy a játékot követte. Szeretnénk egyszer a fővárosban is látni — egy NB I. mérkőzésen!

AZ NB I. őszi góllövőkirálya Zsengeller lett 21 góllal. Utána Egresi következik 19, Marosi 11, Mike, Sárosi III., Szabadkai, Szusza és Vincze 10-10 góllal.

BELGRÁDBAN január 2-án lesz a visszavágója a Budapesti katonai válogatott és a Belgrádban állomásozó németek katonai válogatottjának. A németek nagyban készülnek erre a visszavágóra, hogy a Budapesti elszervezett 7:2-ös vereségért elégtételt vegyenek a magyarok. A keret tagjai már két edzést is tartottak, készülve a nagy mérkőzésre.

RAJCSY IMRE DR. miniszteri titkár, a MEFSOK megbízott vezetője megkapta a magyar érdemrend lovagkeresztjét Rajcsy dr., aki egyben az egyetemi és főiskolai ifjúsági egyesületek vezetője, megérdemelten jutott ehhez a magas kitüntetéshez.

képező összes legelőterületeket és azokat a gazdalközösség által állománya részére rendelkezésre bocsátja. Az alakuló ülésen a kolozsvári kiegészítő nagyszámúban vettek részt és egyhangulag kimondták, hogy belépnek a társulat tagjai közé.

MEGSZIGORÍTOTTAK A BANKHITELEK FELHASZNÁLÁSÁT. A Nemzeti Bank rendelkezéseit követve a pénzügyi intézetek a pénzügyi intézeteknek ügyelni kell arra, hogy a kihelyezett kölcsönöket csak produktív beruházási és áruhasználati célokra és nem spekulációs célokra használják fel. A Nemzeti Bank rendelkezése ellenére azonban e szabály aól mégis történetek kivétel, s ezért a bank vezetősége további rendelkezéseket léptetett életbe. Eszerint a hitelek igénylőnek az igénylés benyújtásakor be kell jelenteni, hogy a kölcsönt milyen célra használja fel. A jövőben a pénzügyi intézetek ellenőrzik a hitelek felhasználásának módjait is. Amennyiben kiderül, hogy az adós a kölcsönt nem a megjelölt célra használja fel, úgy azt azonnal felmondják és a legközelebbi idő alatt be is hajlítják.

KÉPESÍTÉSHEZ KÖTIK A CEMENT- ÉS MŰKÖPÁR GYAKORLÁSÁT. A cementárugyarak és műköpárosok országos iparegyesülete rendkívüli ülésen kérte a cement- és műköpár gyárak részéről a képzéshez kötelezést. A gyűlésen jelenlévő Tóbiás Kornél miniszteri osztálytanácsos kijelentette, hogy a mozgalmat az iparügyi miniszter is támogatja és rövidesen megtörténnek az intézkedések, hogy a szakma gyakorlását képesítéshez kössék.

A BEDOLGOZÓ IPAROSOK BÉRPÓTLÉKA. A bedolgozó iparosok bérpótléka ügyében az iparügyi minisztérium leiratot intézett a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamarához. Leiratában közli, hogy a munkabérek kiegészítésére és a munkabérpótlék megállapítására vonatkozó rendelkezések a bedolgozó iparosokra is vonatkoznak. A minisztérium kívánatosnak tartja, hogy a bedolgozó iparosok munkadíjából az üzemi költségekre eső rész is adott esetben a megengedett tényleges kiadásnak megfelelően felemeltesek.

SZÁMBAVESZIK AZ ÉPÍTŐANYAGOKAT. Rendszeresen rendelkezés jelenik meg az országban, különböző helyeken, gyárakban és kereskedőknél tárolt építőanyagok pontos számbavétele érdekében. Azok a kimutatások ugyanis, amelyek az év elején készültek el, ma már nincsenek összhangban a tényleges helyzettel, s ezért az építőanyagforgalom irányított új bejelentések alapján akarják megállapítani a különböző téglaminőségben építészeti vasanyagokban, cementben és más építőanyagban hol és milyen mennyiség található azokból a zárolt anyagokból, amelyeket elsőrendű fontosságu közérdekű építkezések céljaira tartottak fenn.

UJABB RENDELET A KÜLFÖLDI TARTOZÁSOK KIFIZETÉSÉNEK MÓDJÁRÓL. Budapesti jelenti a MTI: A Hivatalos Lap december 21-i, keddi száma közli a minisztérium rendeletét a külfölddel szemben fennálló egyes tartozásoknak pengő értékben való befizetéséről szóló jogszabályok újabb módosítása tárgyában. E rendelet szabályoz a zálogleveles kölcsönök tekintetében és újabb kifizetési lehetőségeket teremt. A visszafizetés záloglevéllel, vagy készpénzzel teljesíthető. 1944. január 31-ig csak záloglevéllel, azután 1945. január 30-ig csak készpénzzel lehet ebben a megállapított keretben visszafizetést teljesíteni.

SI

SI

SI

CSEGEZY-nél,

Unió-utca 24. szám —

Magyar Bolt 13-as fiók.

Telefon: 13-67.

A Futura ünnepi ülésén leplezte le a hősi halált halt kormányzóhelyettes arcképét

BUDAPEST, december 22. (MOT.) A „Futura” kedden délelőtt ünnepi ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a hősi halált halt nagybányai vitéz Horthy István kormányzóhelyettes arcképének leplezése volt.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter avatta fel a kormányzóhelyettes arcképét.

— E nemzetet a történelem folyamán érte már sok csapás — mondotta többek között —, de mindig kiheverte azokat, ismét felemelkedett és új erővel teljesítette örök hivatását. A sok drága vér, amelytől földünk ázott, nem veszett el, mert a föld és a nép együtt elpusztíthatatlan erő és ezt az erőt a magyar lélek feszíti és megleveníti benne, ami hagyomány, munka és hősiesség.

— Hősi halált halt kormányzóhelyettesünket képességei a korszerű technikai fejlődés szolgálatába állították. Erre áldozta tehetségének javát, munkabírást. A földtől mégsem szakadt el, annak sorsát mindig szívén viselte. Emléket ez a kép örökíti meg és mindazok, akik rátekinnek, emlékezzenek példájára, amit ez a néhány szó fejez ki: munka, kötelességteljesítés és áldozatkészség nemzetünkért.

Karácsonyfaünnepélyt tartottak a református tanoncotthon növendékei

KOLOZSVÁR, december 22. Tegnap este 6 órakor tartotta meghitt karácsonyfa-ünnepélyt a kolozsvári református tanoncotthon. A Hiszekegy után Deák Ferenc ref. lelkész-elnök mondott megnyitóbeszédet, amelyben az elmaradt otthoni pótlásának törekvését vázolta. Szavaltatok és énekszámok után az Ipartestület és a Székely Társaság nevében Demeter Ferenc ipartestületi elnök mondott beszédet. Rámutatott arra az áldozathozatalra, amit a társadalom és az egyház hoznak a tanoncotthonok fenntartásáért. Ezt az iparosifjak becsületes munkájukkal kell honorálni. Az Otthon énekkarának Kánon-előadása után László Dezső lelkipástor, országgyűlési képviselő bucsúztatta a 8 felszabadult iparstanoncot, akik közül 5 délelőtti menekült. Végül az ajándékok kiosztására került sor, amelyeket a társadalom áldozatkészsége hozott össze. Megemlékező ezek között a Dermata-gyár 25 pár bakancsának és a Székely Társaság 10 pár cipőjének, valamint az EMKE adományának nagysága, mely a legszebb példázata annak, hogyan gondoskodik társadalmunk az iparos utánbótlás kérdéséről.

Az ünnepélyt a Himnusz hangja zárta be.

FÉNYES NAPPAL FOSZTOTTAK KI EGY LAKÁST NAGYVÁRADON. Nagyváradról jelentik: Hétfőn délután ismeretlen tettesek behatoltak Pálffy Jenő kereskedő lakásába és az egész lakást kifosztották. A feljelentés szerint 11 rendőrfőnök, 6 nyári nadrágot, 40 férfi inget, ugyanannyi alsónadrágot, két pár csizmát, több télikabátot és felöltőt, egy rádiókészüléket és egy ébresztőórát vittek el. A kár meghaladja a 30.000 pengőt. Érdekes, hogy senki sem látta a hatalmas csomaggal fényes nappal távozó betörőket. A károsult 1000 pengő jutalmat tűzött ki a nyomravezetőnek.

MEGHALT A SZESZESITALTÓL. Petrás Miklós, giródtólalú gyári munkás virtuskodásból először fél liter 50 fokos pálinkát, majd 3 liter bort ivott meg egészen rövid idő alatt. Hazafelé menet összeesett és pillanatok múlva meghalt. A hatósági orvos megállapította, hogy az ital ölte meg.

Karácsonyi, újévi **likőr- és szeszessital** szükségletét még idejében szerezze be
Fülöp Géza-cégnél, Széchenyi-tér 19. szám.
Távbeszélő 16-28, 16-34.

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. nyomása. Felelős vezető MAJOR JÓZSEF.

**Méhkas Diákszövetkezet
kiadása.**